National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

DGR 1/3/2

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 45 (3337) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 16. juunil 1987 — Tuesday, June 16, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

EKN'u esindaja Ottawa komitee ees

Telefoni-intervjuu Parlamendi Inimõiguste Komitee esimehega

Meie lehe toimetusel õnnestus saada intervjuu parlamendiliikme Reginald Stackhouse'iga, kes on Inimõiguste Komitee esimees (Standing Committee on Human Rights).

Reg. Stackhouse, kes esindab parlamendis Scarborough piirkonda ja on Toronto eestlastele kaunis hästi tuntud, kinnitas et hr. Ruho Paluoja oli talle ja ta komiteele möödunud neljapäeval esitanud väga hea ja põhjaliku ülevaate inimõiguste olukorrast N. Liidus, eriti mis baltlastesse ja eestlastesse puutub. Ta olevat esitanud ka dokumente ning kirjaliku kokkuvõtte, mille koostas Torontos EKN'u peasekretär Priit Aruvald teiste liikmete abiga. Stackhouse kohaselt olevat see esitus katnud repressioone eestlaste hulgas, nii intellektuaalide ja õpetlaste kui ka õpilaste ja sageli lihttööliste vastu. Ta mainis, et teda oli tuttavaks tehtud üldise sõjaväeteenistuskohustusega noortele meestele, kes peavad oma aega teenima väljaspool Eestit, tihti N. Liidu kaugemais nurkades ja isegi Afganistanis. Samuti mainis ta Tshernobõli katastroofi puhastamismeeskondadesse värvatud eestlasi ja paljusid erimeelseid, kes kuritegijatena vangilaagreisse on saadetud — ning veelgi saadetakse.

Ruho Paluoja

Küsimusele, mis kõige selle materjaliga toimub pärast seda kui komitee on dokumendid ja esitused läbi vaadanud, vastas Stackhouse, et nende kohta tehakse kokkuvõte või raport, mis siis omakorda läheb parlamendi ette koos dokumentide lisaga. Eilsel istungil olevat peale eestlaste võetud depositsioone veel poolakatelt, jugoslaavlastelt, ungarlastelt ja ukrainlastelt.

Lähemal küsitlusel ei olnud Stackhouse täiesti kindel, kas osa neist ei teinud oma esitusi juba 4. juunil toimunud istungil. Kuid ta ütles, et prantsuse presidendi külaskäigu ja muu tungiva parlamendi-töö tõttu jäi Komitee reis Lääne-Kanadasse ära ja sinna saavad nad nüüd minna alles sügise poole. Seega nende istungid algasid Ottawas.

Komiteesse kuuluvad: Esimees Reg. Stackhouse, MP (konservatiiv); Andrew Witer (Toronto Parkdale MP — konservatiiv); William Attwell (Don Valley MP — konservatiiv); Fred King (Briti Columbia — konservatiiv); William de Corneille, liberaal, H. McCurdy, sotsialist (NDP); Marcel Tremblay, Quebec'i konservatiiv. Seega seitsmeliikmeline komitee, milles on 5 konservatiivi, kuid kus ka mõlemad opositsiooni-parteid on esindatud.

Kuuleme selle Komitee tööst tulevikus veel kindlasti lähemalt.

Rahutused Poolas

KRAKOW (AP) — Siin toimus kesknädalal kokkupõrge umbes 3000 Solidaarsus-liikumise toetaja ja politsei vahel, pärast paavst Johannes Paulus II kõnet keelustatud ametiühingu toetuseks. Politseinikke pilluti kividega ja üks neist olevat vigastada saanud. Rahvahulk aeti siiski laiali.

Paavst märkis oma kõnes veel, et aastal 1987 saab katoliku kirik Leedus 600-aastaseks; kuid nõukogude võimud ei olevat talle luba andnud Leedusse reisida. Venelased soovivat järgmisel aastal näha paavsti külaskäiku N. Liitu, kui sealne kristlik kirik saab 1000-aastaseks, kuid paavsti kohaselt ei kavatse ta seda teha, kui teda tänavu Leedusse ei lubata.

MOSKVA — Nõukogude Liit on maalt välja saatnud juba 30 välismaalast, keda olevat leitud AIDS'i viiruse poolt nakatatud. Veel 6 välismaalast olevat välja saatmisel, teatatakse ametlikult poolt.

Thatcher võitis valimised!

Suur-Britannia peaminister — Maggie III

Möödunud neljapäeval toimunud Suur-Britannia parlamendivalimistel võitsid jälle konservatiivid, tuues praeguse parteijuhi Margaret Thatcheri tagasi peaministrikohale — juba kolmandat korda. Seda ei ole juhtunud Inglismaal 160 aasta jooksul, et ühte ja sama peaministrit on kolm korda tagasi valitud. Seepärast nimetavad briti ajalehed teda nüüd „Maggie the Third" (Margaret III), nagu oleks ta valitsev kuninganna. Ühes kabareenumbris oligi juba näidatud, kuidas Maggie (Margareti meelitusnimi) läheb kuninganna Elizabeth II jutule ning see teeb talle „niksu" (curtsey) ja mitte vastupidi.

Konservatiividel on parlamendis ikka veel absoluutne enamus, kuigi veidi väiksem kui varem. Neil Kinnock'i tööpartei (Labour Party), nagu briti sotsialistid end nimetavad, sai 225 parlamendikohta, mis on 18 rohkem kui neil varem oli. Kolmas grupeering, The Alliance (Liit) mis hõlmab liberaale ja sotsiaal-demokraate, kaotas 11 kohta ja nüüd jääb neil ainult veel 16 esindajat parlamenti.

Thatcher võitis hiigelsuure enamusega Inglismaa jõukas lõunaosas, kuna tööpuuduse all kannataval Põhja-Inglismaal, kus paljud tekstiilvabrikud ja kaevandused on suletud või töötavad poole koormatusega, olid sotsialistid võidukamad. Ning shotlaste ja waleslaste hulgas oli tööpartei palju populaarsem — vahekord seal näis olevat 50-50.

Niisiis on praegune Briti parlamendiseis järgmine: konservatiivid 347, sotsialistid (labour)225, liitlased (alliance) 16, teised 6. Puudub veel 56 kohta. Vana koosseis oli: konservatiivid 393, sotsid 207, liitlased 27, teised 21; 2 kohta olid surma või tagasiastumise tõttu vakantsed.

Thatcher on Suur-Britannias (vähemalt selle lõunaosas, kus asub London) eriti populaarne inflatsiooni peatamise pärast, mis vahepeal, enne tema ametiaega, oli juba umbes 20 protsenti aastas. Samuti on nüüd Inglismaal palju rohkem majaomanikke kui kunagi varem. Thatcheri mottoks on — kapitalism töötab, kui kodanikud ise töötavad! Soovime talle ta kolmandaks ametiajaks õnne.

President Reagan Berliinis

Pärast Veneetsias toimunud majandusalast tippkonverentsi sõitis USA president Ronald Reagan edasi Berliini, kus ta sealset „häbimüüri" vaadeldes ütles: „Kui Gorbatshov oleks tõepoolest siiras oma rahupüüetega, siis laseks ta kõigepealt selle müüri maha lõhkuda."

Enne Veneetsiast lahkumist pidas Reagan lühikese kõne, kus ta kinnitas, et USA-s oodatakse Gorbatshovi külaskäiku käesoleva aasta sügisel ning selleks olevat vastavad kutsed välja saadetud. Kuid Gorbatshov ütles selle sõnavõtu kohta (tal oli kohe vastus valmis): Lääneliitlased on närvilised, seetõttu kahtleb ta nende siiruses tuumarelvade keelustamise kohta Euroopa mandril.

Ilmselt oligi see Gorbatshovi vastulause, mis kutsus välja president Reagani kommentaari Berliini müüri ääres.

Ronald Reagan ja Brian Mulroney Veneetsia tippkonverentsil.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse** vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Lühiuudiseid

LONDON — Siinne suurajaleht „The Times" teatab, et kolm endist kõrgemat Tshernobõli tuuma-jõujaama ameti-isikut lähevad 5. juulil Ukrainas kohtu ette. Neid süüdistatakse plahvatuse põhjustamises, milles (ametlikult) 31 inimest surma sai.

COLOMBO — Sri Lanka sõjavägede ülemjuhataja kindral Cyril Ranatunga lõpetas oma ofensiivi Tamili mässuliste vastu, lootuses et need nõustuvad vaherahuga. Sri Lanka valitsus on olnud väga ärevil India konflikti sekkumise pärast — alles hiljuti rikkusid India transportlennukid Sri Lanka õhuruumi, tuues ilma kohaliku valitsuse loata toitaineid ja muud varustust võitlustepiirkonda Dzhaffna poolsaarele. Sri Lankal puudub õhuvägi, mis võiks India lennukeid eemale tõrjuda.

Endakaitseks!

Kas kaitsta end või mitte — see on küsimus! Seaduse ees on endakaitse üks kodaniku-õigustest, kuid Kanada kriminaalseadus hoiatab, et kaitseks ei tohi rohkem vägivalda kasutada kui on hädatarvilik. Ning vägivalla kasutamine on ainult siis õigustatud, kui kasutaja tõepoolest usub, et kallaletungija tahab teda kas tappa või tema vara röövida; võibolla võiks nüüd, moodsal ajastul lisada ka inimõiguste rikkumise kavatsuse.

Kas see sama õigus kaitseks kehtib ka suveräänsete riikide kohta? Peaks muidugi kehtima. Siis kas Kanada on suveräänne riik? Peaks ikka nagu olema, kuigi mõned vaidlevad et me oleme — a) Inglise, või — b) USA ülemvalitsuse all.

Kuid nüüd kus meil on juba oma lipp, oma põhiseadus, millele kõik provintsivalitsused on alla kirjutanud, ning kus meie föderaalvalitsus ja kõrgemad kohtud asuvad riigi pealinnas Ottawas, tohiks me ehk siiski end iseseisvaks ja suveräänseks pidada? Hoolimata sellest et nominaalseks riigipeaks on ikka veel kuninganna Elizabeth II, kes juhtub olema ka Suur-Britannia valitseja.

Siiski ei paista Kanada kodanikud, vaatamata oma suveräänsuse-tunnustele, end siiski veel päris-suveräänseks tahtvat pidada. Kuidas võin ma seda väita? Väga lihtsalt — nad keelduvad end kaitsmast. Kuigi neil selleks, nii riiklike kui ka rahvusvaheliste seaduste järgi õigus oleks, löövad nad ilmselt selle õiguse peale käega. Või vähemalt on seni löönud.

Nad on nõus saatma palgasõdureid Euroopasse, et kaitsta Lääne-Saksamaad ja Norrat, nad on nõus saatma paari ohvitseri Colorado Springs'i USA-s, kus asub Põhja-Ameerika õhukaitse peakorter, nad on isegi nõus saatma mõned luurelennukid Põhja-Kanada kohale, et voimalikult ette teatada — pommid-raketid teel!

Kuid mida selle hoiatusega teha? Kanadal puuduvad hävituslennukid võimalike vaenupommitajate alla tulistamiseks, või kaitseraketid vaenurakettide tabamiseks. Kui seda keskmise kanadalase käest küsida, vastab ta: Miks muretseda? USA on suur ja võimas, nende õhuvägi (raketivägi, maavägi) kaitseb meid! Kuid me ise tahame oma käed puhtaks jätta, meile ei meeldi vägivald ja igasugune toorutsemine-tapmine, seda tahame ainult TV ekraanil näha. Ning tuumarelvi ei luba me üldsegi oma territooriumile, oma suveräänse Kanada pinnale!

Hea küll, me ei luba — aga kui keegi midagi lubada saab, siis kuulub selle juurde vastandina ka keelamine. Kui me ei luba, see tähendab et me keelame. Me keelame ameeriklasi. Aga kas poleks palju lihtsam seda keeldu venelaste/N. Liidu suhtes kasutada? Keelame neil pomme-rakette, kas tuumapäiseid või ilma, Kanada kohale saatmast!

Ka kõige naiivsem kanadalane teab, et selline keeld N. Liidu suhtes on naeruväärne. Nad on progressiivsed revolutsionäärid, nad ei kuula kellegi keeldu. Stalin kunagi küsis, et kui mitu diviisi on paavstil? Me võime sellele lisada; kui mitu diviisi (lennukit, tanki, sõjalaeva) on Ottawal? Kui nüüd kõik lahinguvõimelised mehed kokku kraapida, saame ehk hädapärast kaks diviisi kokku, aga need ei ole kunagi diviisidena tegutsenud — Kanada praegune kõige suurem väekoondis on motoriseeritud brigaad Lääne-Saksamaal, umbes 5000-meheline, kolmepataljoniline üksus, mis umbes tugevdatud Euroopa rügemendile vastab. See ajab isegi luksemburglased naerma. Kuigi meil on kokku umbes 80.000 tegevväelast ja 23.000 reservväelast (militia), on suurem osa neist bürokraadid, laotöölised, mootorimehaanikud ja sadama-madrused.

Seda olukorda püüab nüüd meie noor ja vapper kaitseminister Perrin Beatty leevendada. Ta esitas Parlamendis oma „valge raamatu", milles ta nõuab Kanadale vähemalt 10 aatomjõul töötavat allveelaeva, et meie põhjapiiri patrullida. Siis sooviks ta veel luurelennukeid, moodsamaid tanke ja rohkem reserv-väge. Allveelaevad üksi läheksid maksma umbes 5 miljardit dollarit. Möödunud pühapäeval tehti Kanadas/USA-s üsna tavaliseks muutunud raadio-ringküsitlus või „show", kus vihased kodanikud said isiklikult minister Perrin Beatty'le oma arvamist öelda. Kui keegi juhtus seda kuulma, siis ta teab, et 95 protsenti kanadalasi hurjutasid teda, öeldes otsekohe välja, et ta on ilmselt peast põrunud! Milleks kulutada selliseid rahasummasid, kui jänkid meid nagunii kaitsma peavad? Kui Beatty vastu ajas, et see nagu oleks ikka meie kohus, ise oma kodumaad kaitsta aidata, süüdistati teda shovinismis, julmuses ja kesteab veel milles — sa hullumeelne tahad meie poisse Euroopasse (või Alaskasse, Jäämere äärde, Norrasse jne.) surema saata! Allveelaevad Jäämerde — mis siis venelased ütlevad! Sõjaõhutaja!

Niisiis paistab, et vähemalt meie maal ei tule enesekaitsest midagi välja. Me oleme liiga suured rahuarmastajad ja hirmsasti neutraalsed. Mis aga neutralistidega enamasti juhtub, mäletavad eestlased veel II maailmasõja päevilt.

ARVI

„BATUN"-i aastakoosolek

Balti võitlusorganisatsioon BATUN (Baltic Appeal to the United Nations — Balti Apell ÜRO'le) pidas laupäeval, 30-ndal mail New Yorgi Eesti Majas oma kahekümneesimese aastakoosoleku.

Pärast koosoleku rakendamist esitati BATUN'i presidendi, laekuri ja revisjonikomisjoni aruanded möödunud tegevusaasta kohta. President doktor Heino Ainso avaldas oma aruande sissejuhatuses erilist tänu New Yorgi piirkonna läti katoliku kogudusele kelle kirikla hoones on asunud BATUN'i büroo viimase kahekümne aasta jooksul väga soodsatel üüritingimustel. Kogudusel on aga kavatsus oma kirikla hoone ära müüa. Selle asjaolu tõttu on väga võimalik, et BATUN'il tuleb eelseisva tegevusaasta jooksul leida New Yorgi piirkonnas uued bürooruumid.

Presidendi aruande kohaselt oli BATUN'i möödunud aasta tegevuse üheks haripunktiks kuueliikmelise delegatsiooni läkitamine Genfi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Inimõiguste Komisjoni istungjärgule. Selleks sõitsid neli BATUN'i juhatuse liiget New Yorgi piirkonnast Genfi (Heino Ainso, Sirje Ainso, Baiba Rudzitis-Pinnis ja Margers Pinnis) kelledega seal ühines Shveitsis elunev BATUN'i kontaktiisik leedulane Narcisas Prielaida ja Vabade Lätlaste Maailmaföderatsiooni esindaja Gunars Meierovics. BATUN'i delegatsioon võttis 9-ndast kuni 13-nda veebruarini kestnud intensiivsel töönädalal kontakti ÜRO Inimõiguste Komisjoni 34-ja liikmesriigi esindusega. Sellele lisaks toimusid veel kõnelused kaheksa vaatlejariigi esindajatega ja kahe nn. mitte-valitsusliku organisatsiooniga (inglise keeles „non-governmental organizations"). BATUN'i delegatsioon levitas Genfis informatsiooni, mis koosnes järgmistest ühikutest:

Lühike sissejuhatav kiri, memorandum perekondade taasühendamise ja oma maalt lahkumise õiguse teemal, sündmuste kroonika Balti riikides veebruarist 1986 kuni detsembrini 1986, Euroopa Nõukogu (Council of Europe) poolt jaanuaris 1987 vastuvõetud resolutsiooni tekst koos vastava aruandega, mis käsitlevad Balti rahvaste olukorda ja lõpuks informatsiooni akt möödunud aastal Lätis algatatud uuest Helsingi järelvalve rühmitusest nimega „Helsingi 86."

New Yorgis toimusid möödunud tegevusaastal külaskäigud siin asuvatesse ÜRO liikmesriikide saatkondadesse. See tegevus leidis aset kahes faasis — esiteks augustis toimunud Balti Noorte Kongressi ajal ja teiseks hiljem Ida-Kariibimere Riikide Ühingu liikmesriikide ÜRO saatkondadesse.

Oktoobrist 1985 saadik on BATUN esitanud ÜRO Inimõiguste Keskusele 29 inimõiguste rikkumise juhtumit (9 lätlast, 7 leedulast ja 13 eestlast). Seda on tehtud ÜRO protseduuri number 1503 alusel. Hiljaaegu N. Liidus toimunud poliitvangide amnestia alusel vabastamise läbi või nende karistusaegade lõppemise tõttu on nüüdseks sellest nimekirjast vabanenud 16 isikut.

Seoses Balti Noorte Kongressiga möödunud aasta augustis korraldas BATUN sellest üritusest osavõtjatele ühepäevase seminari ÜRO peakorteri ruumides New Yorgis. Seal esinesid sõnavõttudega Kanada ÜRO saatkonna asjus (chargé d'affaires) Charles Svoboda ja Trinidad-Tobago ÜRO saadiku asetäitja Hamid Mohammed.

BATUN'i president Ainso rõhutas oma aruandes vajadust suurendada baltlaste tegevust Lääne-Euroopa riikide välisministeeriumide juures, pidades eriti silmas soodsaid resolutsioone Balti riikide küsimuses, mida on vastu võtnud Euroopa Parlament jaanuaris 1983 ja Euroopa Nõukogu jaanuaris 1987. Sellega seoses on BATUN tõstatanud ettepaneku konverentsi korraldamiseks Londonis, mis kaaluks põhjalikult tervet seda küsimust ja mobiliseeriks eksiilbaltlaste energiat Balti riikide küsimuse tõstatamiseks esiteks Helsingi järelkonverentsidel ja teiseks ÜRO foorumitel.

Ainso nimetas veel BATUN'i 20. aastapäeva tähistamist banketiga ÜRO peakorteri hoones septembris 1986 ja erilist rahaliste toetuste kogumist kümne tuhande dollari ulatuses, mille eesmärgiks

(Järg lk. 5)

Kommentaar

Demokraatliku preside kandidaadi Gary Hart'i äk tagasiastumine jättis partei omapoolse üldiselt tuntud didaadita ja demokraat rindel esinevaid teisi võima kandidaate nimetatakse partei ridades" põialpoiste Kõige tuntumaks demokraa on praegu must kirikuõpe Jesse Jackson, kuid ka t võimalused oma partei Valg Majja viimiseks on minim sed. Esiteks on ta mustana ne ja teiseks ei ole t vahekord rassiküsimustes oma parteiga lahendatud.

Eelmise partei-preside Robert Strauss'i arvates uutele kandidaatidele kõik avatud oma võimete toomiseks. Võimeliste didaatidena arvestatakse de kraatide ridades New Yo kuberneri Mario Cuomo't, Jersey senaatorit Bill Bradl ja Georgia osariigi senaa Sam Nunn'i, kuid ükski nen ei ole veel kandideerimi oma nõusolekut andn Senaator Nunn on järelem miseks aega võtnud ja Cu teatas, et jääb oma esialgse suse juurde ja ei kandid seekordsetel valimistel, k Bradley kavatseb oma Senatis jätkata. Gary Hart pöördunud tagasi era jätkates oma endist vokaadiametit. Enne tagasia mist oli Gary Hart'i poolda demokraatide parteis un 45% ja Jesse Jackson'i 13%, kuna teised eelnimeta isikud ei ole keegi saanud *5% isegi oma partei liikmes* nas. Eelpool-toodud kolmele nimetatud veel lisaks Ariz kuberneri Bruce Babbit Delaware senaatorit Jos Biden'i, Massachusetts'i ku neri Michael Dukakist, T nessee senaatorit Albert Go ning Illinoisi senaatorit P Simon'i. Kõik need viimase aga ameerika üldsusele tu mata nimed ja sellega on kindlasti võimalused Preside toolile istumiseks väga väikes Ehkki praegune üleriiklik p teipresident Paul Kirk oma jutises ajakirjandusele antud tuajamises rahustas ennast oma parteid kõikide eelp toodud isikute poliitiliste ko muste suhtes, ootab enam parteiliikmeid uute isikute es kerkimist demokraatide ri dest, kes oleksid võimeli järgmistel valimistel part võidule viima.

o

Kolmeaastase pideva t tuhandete vaidluste ja seits millioni dollariliste kulude lõpetas Claude Forget'i kuni lik erikomisjon Kanada t tutele makstava abiraha al eriuurimuse. Forget'i komisj tegi mitmeid ettepaneku praegu töötutele aastas v jamakstava 12 miljardi doll abiraha otstarbekamaks õiglasemaks jaotamiseks. S suur töö võeti ette, et võimald da praeguse abistamise-süste mi kulude vähendamist ja ku tarviduse piiramist üksik isikute poolt. Praegune süste annab piiramatud võimalus abiraha saamiseks ilma tööko otsimise surveta. Kanada pra gune valitsus otsustas a vastaspartei (liberaalid) pr

lek

nited Nations — Balti Apell
as oma kahekümneesimese

suvatesse ÜRO liikmesriikide aatkondadesse. See tegevus idis aset kahes faasis — esiteks ugustis toimunud Balti Noorte ongressi ajal ja teiseks hiljem la-Kariibimere Riikide Ühingu ikmesriikide ÜRO saatkonadesse.

Oktoobrist 1985 saadik on ATUN esitanud ÜRO Inimõiguste Keskusele 29 inimõiguste kkumise juhtumit (9 lätlast, 7 edulast ja 13 eestlast). Seda on ehtud ÜRO protseduuri number 503 alusel. Hiljaaegu N. Liidus oimunud poliitvangide amnestia lusel vabastamise läbi või nende aristusaegade lõppemise tõttu on üüdseks sellest nimekirjast abanenud 16 isikut.

Seoses Balti Noorte Kongressia möödunud aasta augustis koraldas BATUN sellest üritusest savõtjatele ühepäevase seminari ÜRO peakorteri ruumides New Yorgis. Seal esinesid sõnavõtudega Kanada ÜRO saatkonna sjus (chargé d'affaires) Charles Svoboda ja Trinidad-Tobago ÜRO saadiku asetäitja Hamid Mohammed.

BATUN'i president Ainso Rõutas oma aruandes vajadust suurendada baltlaste tegevust Lääne-Euroopa riikide välisministeeriumide juures, eidades eriti silmas soodsaid esolutsioone Balti riikide üsimuses, mida on vastu võtnud Euroopa Parlament jaanuaris 983 ja Euroopa Nõukogu aanuaris 1987. Sellega seoses on BATUN tõstatanud ettepaneku konverentsi korraldamiseks Londonis, mis kaaluks põhjalikult terve seda küsimust ja mobiliseeriks eksiilbaltlaste energiat Balti riikide küsimuse tõstatamiseks esiteks Helsingi järelkonverentsidel ja teiseks ÜRO foorumitel.

Ainso nimetas veel BATUN'i 20. aastapäeva tähistamist bankétiga ÜRO peakorteri hoones septembris 1986 ja erilist rahaliste toetuste kogumist kümne tuhande dollari ulatuses, mille eesmärgiks

(Järg lk. 5)

Kommentaarid

Demokraatliku presidendikandidaadi Gary Hart'i äkiline tagasiastumine jättis partei ilma omapoolse üldiselt tuntud kandidaadita ja demokraatlikul rindel esinevaid teisi võimalikke kandidaate nimetatakse oma partei ridades" põialpoisteks". Kõige tuntumaks demokraadiks on praegu must kirikuõpetaja Jesse Jackson, kuid ka tema võimalused oma partei Valgesse Majja viimiseks on minimaalsed. Esiteks on ta mustanahaline ja teiseks ei ole tema vahekord rassiküsimustes isegi oma parteiga lahendatud.

Eelmise partei-presidendi Robert Strauss'i arvates on uutele kandidaatidele kõik teed avatud oma võimete esile toomiseks. Võimeliste kandidaatidena arvestatakse demokraatide ridades New Yorki kuberneri Mario Cuomo't, New Jersey senaatorit Bill Bradley'd ja Georgia osariigi senaatorit Sam Nunn'i, kuid ükski nendest ei ole veel kandideerimiseks oma nõusolekut andnud. Senaator Nunn on järelemõtlemiseks aega võtnud ja Cuomo teatas, et jääb oma esialgse otsuse juurde ja ei kandideeri seekordsetel valimistel, kuna Bradley kavatseb oma tööd Senatis jätkata. Gary Hart on pöördunud tagasi eraellu jätkates oma endist advokaadiametit. Enne tagasiastumist oli Gary Hart'i pooldajaid demokraatide parteis umbes 45% ja Jesse Jackson'i omi 13%, kuna teised eelnimetatud isikud ei ole keegi saanud üle 5% isegi oma partei liikmeskonnas. Eelpool-toodud kolmele on nimetatud veel lisaks Arizona kuberneri Bruce Babbitt'i, Delaware senaatorit Joseph Biden'i, Massachusetts'i kuberneri Michael Dukakist, Tennessee senaatorit Albert Gore'i ning Illinoisi senaatorit Paul Simon'i. Kõik need viimased on aga ameerika üldsusele tundmata nimed ja sellega on neil kindlasti võimalused Presidendi toolile istumiseks väga väikesed. Ehkki praegune üleriiklik parteipresident Paul Kirk oma hiljutises ajakirjandusele antud jutuajamises rahustas ennast ja oma parteid kõikide eelpool toodud isikute poliitiliste kogemuste suhtes, ootab enamik parteiliikmeid uute isikute esilekerkimist demokraatide ridadest, kes oleksid võimelised järgmistel valimistel parteid võidule viima.

o

Kolmeaastase pideva töö, tuhandete vaidluste ja seitsme millioni dollariliste kuludega lõpetas Claude Forget'i kuninglik erikomisjon Kanada töötutele makstava abiraha alase eriuurimuse. Forget'i komisjon tegi mitmeid ettepanekuid praegu töötutele aastas väljamakstava 12 miljardi dollari abiraha otstarbekamaks ja õiglasemaks jaotamiseks. See suur töö võeti ette, et võimaldada praeguse abistamise-süsteemi kulude vähendamist ja kuritarviduse piiramist üksikute isikute poolt. Praegune süsteem annab piiramatud võimalused abiraha saamiseks ilma töökoha otsimise surveta. Kanada praegune valitsus otsustas aga vastaspartei (liberaalid) protestile vaatamata poliitilistel motiividel jääda senise abirahasüsteemi juurde.

Tööminister Benoit Bouchard kardab uuenduste ja abiraha piiramisega kaotada idarannikul elavate vaesemate tööpuuduse all kannatavate provintside elanike poolehoidu, kuna nende peamiseks sissetulekuks on töötaoleku abiraha. Viimase viie aasta jooksul on selle küsimuse lahendamiseks töötanud neli erikomisjoni, millest viimane oli Kanada maksumaksjale kõige kulukam. Igal neist on olnud oma erisoovitused ja ettepanekud, millede rakendamised asjatundjate arvates ei annaks siiski soovitud tagajärgi. Rahuldusega võttis vastu valitsuse otsuse ainult NDP, kes seni kartlikult ootas komisjoni otsust abiraha piiramiseks ja selle saamise kitsendamiseks. Suur töötute arv kuulub sotsialistlikkude vaadetega NDP plaanimajandusse.

o

Inimõiguste rahvusvaheline organisatsioon Amnesty International süüdistas endise Iraani Shahi salapolitseid vangide piinamises ja muudes kuritegudes ja rõõmustas, kui Iraanis toimus valitsuse vahetus ning võimule tuli 1979. aastal. ajatolla Homeini. Esimesed aastad ei võetud vaevaks isegi kontrollida sealsete poliitiliste vangide olukorda, vaid usaldati ametlikke teateid. Kohalolevate välisriikide konsulaatide nõudel on nüüd hakatud praeguse valitsuse tegevust valvama ja on selgunud, et möödunud aastal viidi täide umbes 200 hukkamist ilma seadusliku kohtuotsuseta, kusjuures metsikud peksmised ja piinamised on harilikud. Nii valitsuse vastaseid, vähemusrahvuste gruppe ja mittemoslemi lahkusulisi. Amnesty International on kibedalt võitlemas Lääneriikides toimuvate väikeste inimõiguste rikkumiste vastu,kuid sulgeb silmad Venemaal ja Iraanis toimuvate massmõrvade ning metsikute piinamiste suhtes, väites et ei olevat küllaldlasi tõendeid ja tunnistajaid. Kindlasti on tõsi, et tunnistajate ja tõendite saamine valitsusevastasteks süüdistusteks suletud ühiskondades, nagu on seda N. Liit ja Iraan, on suurte raskustega seotud. Iraani saadik Londonis eitas kategooriliselt suuremaid piinamisi, kuid nõustus ebaharilike karistuste täidesaatmisega, mis olevat Islami usu järgi lubatud, nagu näiteks korduvate varguste puhul käe maharaiumine ja abielurikkujate kividega surnuks pildumine Samuti on Islami usu kohaselt vitsadega karistatav suudlemine avalikus kohas.

h.ki.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

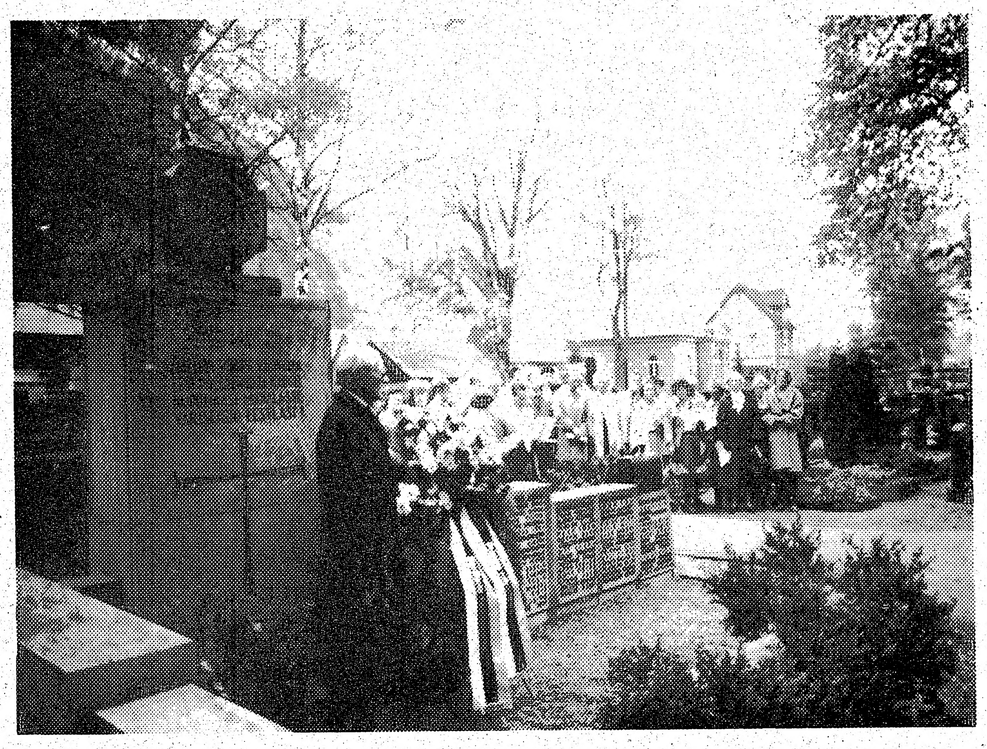

Saksamaa Eestlaste Keskkomitee esimees Joh. Västrik kõnelemas eestlaste mälestussamba juures Geislingeni kalmistul. (Vaata artikkel lk. 7) Foto: Tann

Uudiseid Leedu süümevangidest

New Yorgis tegutsev Leedu Informatsiooni Keskus teatab, et sundpagendusest vabastatud akadeemik Andrei Sahharov andis üle 19 süümevangist koosneva nimekirja mitmele ameeriklasele, kes võtsid osa möödunud kuul toimunud nn. ,,Rahufoorumist" Moskvas. Nimekirjas esinesid kolme leedu poliitvangi nimed: Balys Gajauskas, Viktoras Petkus ja paater Alfonsas Svarinskas.

Sahharov on saatnud N. Liidu riigijuhile Mihhail Gorbatshov'ile veel ühe erineva nimekirja 14 süümevangist, kelle hulgas oli ka eestlane Mart Niklus, nagu teatas näiteks ,,The New York Times" 15-ndal veebruaril.

Balys Gajauskas on nüüdseks viibinud ligikaudu 35 aastat nõukogude vangistuses, olles karistatud 25-e aastase sunnitöölaagri määraga aastal 1948. Pärast selle aja ära istumist vangistati Gajauskas uuesti 1977-ndal aastal. Ta mõisteti järgneval aastal 10 aastaks erirezhiimiga sunnitöölaagrisse ja 5 aastaks sundpagendusse. 1978 aastal toimunud kohtuprotsessil esinesid järgmised punktid tema süüdistusaktis: Süümevangide ja nende perekondade majanduslik abistamine; Aleksandr Solzhenitsõn'i ,,Gulag archipelaag'i" tõlkimine leedu keelde; ajaloolise materjali kogumine nõukogudevastase vastupanuliikumise kohta Leedus pärast Teist maailmasõda.

Viktoras Petkus'e ja paater Alfonsas Svarinskas'e kohta on Leedu Informatsiooni Keskuseni jõudnud senini kinnitamata teateid, et nad on mõlemad hiljaaegu toodud Permi piirkonna sunnitöölaagritest Vilniuses asuvasse KGB vanglasse, võibolla eesmärgil, et neile pakkuda vabanemist vastutasuks mingile patukahetsusele või vähemalt lubadusele hoiduda edaspidisest usulisest või poliitilisest tegevusest.

Varem oli teada, et Petkus, olles jõudnud oma seitsmeaastase vanglakaristuse lõpule, oli kinnipeetuna Permi piirkonna erirezhiimiga sunnitöölaagris nr. 36-1, kus ta karistusaeg lõppeks käesoleva aasta augustis, s.t., pärast 10-ne aastast vangistust. Teda ootaks aga ikkagi veel 5 aastat sundpagendust.

Akadeemik Sahharov oli märkinud eelpool nimetatud ameerika Moskva ,,Rahufoorumist" osavõtjatele, et tookordseni umbes sajast hiljaaegu vabastatud süümevangist ei olnud kedagi vabastatud Permi erirezhiimiga sunnitöölaagrist nr. 36-1, kus valitsevat eriti karm olukord. Hiljutised Ülemnõukogu dekreedid, mille alusel oli toimunud poliitvangide vabastamisi, ei kehtivat nn. ,,eriti kardetavate retsidivistide" kohta erirezhiimiga laagrites.

Viis praegu Ühendriikides elunevat prominentset isikut pöördus veebruarikuus otsese apelliga Gorbatshov'i poole selle sama Permi erirezhiimiga sunnitöölaagri nr. 36-1 asjus, nimetades seejuures Viktoras Petkus't nimepidi. Apellile kirjutasid alla Nobeli kirjanduspreemia laureaadid Saul Bellow ja Czeslaw Milosz ning N. Liidus vanem dissidentidena tegutsenud leedulane Tomas Venclova ja venelased Juri Orlov ning Ludmilla Aleksejeva. Nad õhutasid Gorbatshovi pööratma oma tähelepanu erirezhiimiga laagrile nr. 36-1 kus kinnipidamise tingimused on niisugused, et viimase kolme aasta jooksul on seal surnud üks kuuendik vangidest.

Leedu Informatsiooni Keskus teatab veel kolme leedulasest poliitvangi hiljutisest vabanemisest. Nendeks on aastal 1929 Ühendriikides sündinud geoloog Vytautas Skuodis; 65-aastane psühhiaater Algirdas Statkevićius (kelle ameerika kodanikest vanemad registreerisid teda Ühendriikide kodanikuna USA Kaunase konsulaadis aastal 1923); ja 65-aastane keemik Liudas Dambrauskas, kellele oli 1984-ndal aastal süüks pandud mälestuste kirjutamist tema aastatest Staliniaegsetes kontsentratsioonilaagrites.

Vytautas Skuodis ütles ühes hiljutises telefonikõnes Läänega, et tal on heameel pääseda vangistusest, kuid ta ei saa unustada neid, kes on ikka veel vanglates või sunnitöölaagrites. Ta nimetas eriti kahte meest, kellega ta oli koos kohtu all olnud ja kes said temast

(Järg lk. 5)

CARSTENS

Art & Gifts

Taani käsitöö-äri

Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist. Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.

2217 Danforth Avenue (ida pool Woodbine Subway'd)

Telefon 690-1897

Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

PROVIDENT REALTY LTD.

656-0011

REALTOR

695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2

Kinnisvaravahendusfirma

Esindaja

Tiina (Nortmaa) Martjak

Tel. kodus 653-0599

Muljeid Budapestist

Paljud eestlastest pensionärid on kasutanud reisimisteks „Senior Citizen Tour & Travel Service't". Hästi kavandatud ja soodsad hinnad annavad selleks põhjuse. On väga mugav, kui omal pole vaja reisimise muresid kanda, sest sinu eest hoolitsetakse kuni lennuväljale tagasijõudmiseni.

Tuli koju reisikava Budapesti kohta, Reisikuludega $1700 isikult 23-ks päevaks, mis kattis lennusõidu Torontost Budapesti ja tagasi. Päevas kaks täielikku sööki, therma-vetega ujulad ja 15 korda mitmesugust muud ravi saamist kohaliku arsti väljakirjutamisel. Meelelahutuseks oli ette nähtud 2 kontserti, ooper, kasiino, öölokaal oma valikul ja 2 bussituuri. Haarasime sõbraga niisugusest võimalusest kinni ja läksime.

Reis algas 9. veebruaril, tagasisõit oli 3. märtsil. Lennujaamas selgus, et 24 nimelises grupis oli 6 eestlast. Oli uudishimu ungarlaste elu näha, et võrrelda seda eluga praeguses Eestis.

Ungari üllatas meid! Eestiga võrrelda ei saa, ei tänavapildis, ei äride-elus, ei ungarlastega kõneldes, sest rahvas on julge ja avameelne.

Ärid on igasuguseid kaupasid täis. Toiduaineid külluses saada — lihakaubad, kalad, piimasaadused, puuviljad (apelsiine, pirne, õunu, viinamarju). Silma paistsid ka kaks suurt seapraadi toiduainete-kaupluse aknal ostjate meelitamiseks. Ootesabad puudusid äride uste taga, nagu see on tavaline nähe Tallinnas. Rahvas üldiselt ostab väikesel hulgal, kas rahapuuduse tõttu või harjumusest, alati värsket süüa.

Inimesed on hästi riietatud, olgu see siis tänaval, kontserdi- ja teatrisaalides või öölokaalides. Õhturiietuseks on daamidel ilusaid pikki kleite ja sinna juurde vastavaid õhtukingi. Riietumises oli märgata etiketist kinni pidamist, mis tahtmatult meenutas eestlaste seltskonnaelu vabas Eestis.

Lapsed äratasid tähelapanu oma vaikse ja viisaka olemisega. Tänavapildis puudusid üleannetud ja „looderdajad" noored. Nägime ungari noorust sõduririietuses, nii 18-19 aastaseid, aga vene sõjaväge näha polnud. Vene keelega pole turistil midagi Ungaris peale hakata, sest ungarlane vene keelt ei oska. Turiste olevat Venemaalt alati külas, sest siit leiab venelane eest Läänemaailma, Läänekultuuri. Vene turistidel on lubatud liikuda ainult gruppides. Sõidavad ringi punastes vene bussides ja peatuvad ainult oma hotellis „Moskva". Neid viiakse ka ajaloolistesse kirikutesse. Kes seda teab, mis neile seal kõneldakse?

Ühes niisuguses kirikus olid palvelised jumalateenistusest osa võtmas, kui kiriku uksest sisenes venelaste turismigrupp, jättes puhtale marmorist põrandale mudased saabastejäljed. Tekkis kurb ja vihane tunne südames, aga loodame, nagu ungarlane meile ütles, et nad ei valitse 150 aastat!

Hotell, mis sai meile koduks kolmeks nädalaks, oli uus ehitus, avatud 1979 aastal! Umbes 240-ne ruumiga, moodne, maitsekalt sisustatud, alumisel korrusel mitmesugused saalid, restoran, kohvik, väike baar, fuajee — väga esinduslik. Triibulise sametiga kaetud toolid, poleeritud lauad, väike naise kuju ilutsemas tiigikeses, mis äärestatud rohelisega ja õitsevate lillepuhmastega, seintel väga palju maale Ungari kunstnikelt. Söögisaalis-restoranis mitmed seinad kaetud gobelääänidega, armatuurid rikkalikust klaasist, palju suuri siseuksi ja seinu umbes 1 cm paksust klaasist. Esinduslik!

Esimesel korrusel asusid ka suured basseinid, mitmesuguste eriravide ruumid ja massaazhid, mudaravi, saun jne.

Hotellitoad kahele inimesele olid väga puhtad ja otstarbekalt sisustatud, väikese rõduga. Vann tushiga ja kätepesu-kauss suure peegliga, alati varutud seebi, shampooni, kleenex'iga ja plastikust juuksekattega. Igas ruumis oli värviline TV, raadio ja mini-baar. Voodipesu vahetati iga päev, ka nädala lõpupäevadel.

Lõpparvete tegemisel selgus, et mini-baaridest jookide tarvitamine oli väga kulukas. Näiteks väike pudel naturaalvett maksis 60 FT. ($1.80).

Päevane tegevuskava oli väsitav, aga kindlasti värskendav. Püüdsime kaks korda päevas ujumas käia, kaks korda thermavee basseinis istuda (mitte enam kui 10 minutit) ja ühe eriravi saada. Iga niisuguse toimingu järele tuli puhata, et mitte südametegevusele liiga teha. Kaks korda päevas käisime restoranis söömas. Menüü oli rikkalik ja meie maitsele vastuvõetav. Arvukas kelnerite pere oli kiire, üliviisakas, kõneldes inglise ja saksa keelt. Turistide hulgas palju shveitslasi ja austerlasi. Õhtusöögil mängis viieliikmeline mustlasmuusika orkester ja nõuetav oli pidulikum riietus. Pühapäevaõhtutel oli vaikne harfimuusika.

Meelelahutusteks õhtutel olid ooperid, operetid, kontserdid, kasiinod, öölokaalid. Meie grupi inimesed kasutasid selliseid võimalusi rohkesti. Kõrge muusikaline tase oli tõeline nauding ja elamus. Ungarlastel paistab olema suur huvi teatri ja kontsertide vastu, kuna Budapestis on vähemalt 2 operimaja. Operetimaja on eraldi ja palju konstertsaale, aga kõik üritused olid välja müüdud ja pileteid oli raske saada. Isiklikult käisin ka Ungari „kasse" vaatamas ja jäin kõigiti rahule. (Musikaal „Kassid").

Üks bussituur viis meid linnaga tutvuma. Tuuri juhiks oli noor, väga meeldiv Susan, kes heas inglise keeles andis selge pildi ungarlaste ajaloost, rahvast, kunstist, tähtsamatest ehitustest, kirikutest.

Kolmveerand Budapesti linnast oli hävinenud Teise maailmasõja ajal, sest ägedad võitlused Saksa ja Vene vägede vahel toimusid Doonau jõel. Ungarlased ehitasid linna üles rusudele, püüdes anda Budapestile ennesõjaaegset pilti.

Rahva elu praeguses Ungaris on küllaltki raske. Keskmine töölise palk on 5000 FT (forinti) kuus, mis teeb välja umbes US$100.—. Toit ja korter on odav. Lastega perekondadel on korterid soodustatud hindadega. Raskes olukorras on noored abielupaarid. Korteri-ostuks pole küllaldaselt raha; tavaliselt jäävad noored elama vanemate juurde. Niisugusest olukorrast tingituna on Ungaris palju abielulahutusi, joomisi ja enesetappe.

Autod on kallid, nende saamiseks ooteaeg 5—6 aastat. Enamus autosid on vene „Lada'd". Suuremaid autosid võivad endale lubada ainult üksikud — rikkad, sest neid saab osta ainult välisvaluutaga, kõrge hinna eest. Kes kuuluvad rikaste hulka, jättis giid ütlemata.

Rahva iive oli langenud väga madalale, selle parandamiseks on valitsus välja andnud erilise seaduse: peale lapse sündimist võib ema kodus olla 3 aastat 3/4 palgaga!

Tööle tagasi minnes saab ta oma endisele tööle, endise töötasuga. Paljud noored naised kasutavad seda võimalust ja kolme aasta möödumisel võivad nad oma aega uuesti kolm aastat laste kasvatamisele ja perekonnale pühendada.

Jootraha andmine on väga tavaline ja giid ütles selle kohta, et niisugust erateenistust vajavad ungarlased oma majanduslikus olukorras. Väga meeldivaks jootrahaks on kanada ühe-dollariline. Kolmenädalase peatuse puhul tuleks kaasa võtta umbes $100.— (ühe-dollarisi), millest jätkuks omale õnnetunde ja ungarlastele meelerõõmu tegemiseks!

Teine bussituur sama giidiga viis meid muuseumidesse ja 25 km Budapestist välja Szentendre'sse, mis on väike ajalooline linnake viie erinevate uskude kirikutornidega. Usk on ungarlastele vaba, 75% on katoliiklased. Riik maksab kiriku jooksvad kulud ja õpetajate palgad. Lapsed käivad kirikutes usuõpetust õppimas, kuna see aine koolides puudub.

Mälestusterikas puhkus lõppes hästi. Ilmad Budapestis olid kaks nädalat pilves ja üks nädal täis päikesepaistet, temperatuur 0—2°C. Tagasisõidul võttis meid Amsterdamis naeratav päike vastu ja saatis oma säraga kuni Maltoni lennuväljale.

LISANNE VAHER

„Golden Gate" suursild ilutses ka prominentselt San Francisco Eesti Päevade reklaamikardil.

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa
eesti keele säilitamisele!

800.000 kuldjuubelil

Golden Gate Bridge on olnud viiel korral sümboolseks vastuvõtjaks paljudele San Franciscosse „purjetanud" Eesti Päevadest osavõtjatele. Läänepoolt USA-sse saabuvatele immigrantidele on ta Vabaduse Sillaks. Silda nimetavad mõned kaheksandaks maailmaimeks, kuna ehitamise ajal ületati nii mõnigi ennekuulmatanägemata tehniline probleem. Siiski enamuse tundeid köidab sillaga tema ilu, elegantsus ja kooskõlastus ümbrusega. Paljud kunstnikud või loodusearmastajad on öelnud, et see inimese poolt tehtud Golden Gate merekitsust ületav raudkonstruktsioon ei ole rikkunud vaid rikastanud vaadet San Francisco lähelt Vaikse ookeani poole.

Kes iganes on näinud SEDA SILDA, on armunud temasse. Ta olevat kõige rohkem pildistatud ehitus maailmas. Kõige rohkem sillafilme on seotud TEMAGA, ühelegi teisele sillale ei ole pühendatud niipalju luuletusi, ühtegi teist silda ei ole kunstnikud jäädvustanud lõuendile niipaljudel kordadel ja kahtlemata ühtegi teist silda ei mainita niipaljudes üldtuntud lauludes.

Ainuke pettumus esmakordselt SILLA nägijale on ehk tema värvus. Kuldne Sild ei olegi kullakarva, hoopis telliskivipunane või ametlikus keeles International Orange. Peatselt silm harjub ja varsti tajud, et see on kõige sobivam värv ümbritseva loodusega kokkusulamiseks.

SEE SILD sai 27. mail 1987. aastal viiskümmend aastat vanaks. Linnaisad otsustasid sünnipäevale eelnenud pühapäeval SILD sulgeda autoliiklusele paariks tunniks ja lasta inimestel kõndida kaheksandal maailmaimel — nii nagu see oli viimati avamispäeval viiskümmend aastat tagasi. Tookord ületas SILLA 90.000 inimest päeva jooksul. Seekord suleti liiklus autodele kell neli hommikul. Rahvas oli kutsutud jalutamiseks kuuest kaheksani. Arvestati, et varastel hommikutundidel tuleb vast 50-100 tuhat inimest.

NEID TULI KAHEKSA SADA TUHAT tekitades tõsiseid liiklusprobleeme ja segadust linna tänavatel. Siiski nimetamisväärseid õnnetusi ei juhtunud.

Soojas toas TV ekraani ees istujatele avanes unustamatu vaatepilt sündmusest, mis võinuks olla põnevusfilm aga oli otseülekanne tegelikust elust. Reporteritele pakkus helikopteritega SILLA kohal tiirlemine suurt lõbu. Kitsale sillaribale kokkupressitud inimmassis viibimine aga ei olnudki nii tore. SILD hakkas kõikuma tekitades merehaigust mõnelegi. Sillakaablite koguaegne mahe vilistamine muutus kõikidele kuuldavaks. Teadmine, et liikumisvabadus puudub tekitas kõheda tunde. Inimene oli nagu avatud katusega linnupuuris — aga ilma tiibadeta äralendamiseks. SILLA 4200 jalga pikal rippuval keskosal viibis poolteist tundi mitu miljonit naela inimesi. SILLA loomulik kaar vajus enneolematult suure raskuse all. „Guinness Book of Records" sai nendel hommikutundidel mitu uut sissekannet.

Kavandatud kahetunniline juubelipidu venis neljatunniliseks. SILD avati jälle autoliikluseks alles pärast keskpäeva. Ja kuigi kojusõit SILLALT tavaliselt võtnuks paarkümmend minutit seekordse kolme tunni asemel, siis vaevalt keegi kahetseb, et läks ja oli seal ning aitas kaasa ajaloo kirjutamisele — aitas tõestada, et SEE SILD on populaarsem, armastatum ja südamelähedasem palju rohkematele varem oletatust.

ARNO BENDER

Ilmus R. Ufer-Kallas'e ingliskeelne romaan:

„From SUNSET to SUNSET"

$9.95 (US), $14.95 (Can.) ja helikasset:

„SYLPHS" (Transcendental Progressions) — klaver. $8.00 (US), $9.50 (Can.)

REKALLA Co., Box 45941; Los Angeles, CA 90045
ja LEP Vancouveris.

Gaidide ja s
suurlaager
Kotkajärvel

**Teisipäeval, 2. juun
noorteruumis esimene ga
1988. aasta suvel Kotka
suurlaagri asjus. Teatavas
1982 nimega „Hõbejärv
'84-ga viidi läbi maailma
kuulunud kanada noorte**

Nõupidamisele oli kogune
kolmkümmend juhti, nen
enamik nooremast gene
sioonist, nagu seda oli soovi
Nimelt on kavatsus seeko
suurlaager läbi viia tundu
noorema juhtkonnaga, mil
tehti juba ettevalmistusi eel
laagri ajal.

Suurlaagri juhidki täida
esmakordselt oma ülesand
kuid on seejuures suurte k
mustega keskmise generatsi
kuuluvad malevate noorteju
Suurlaagri juhiks on Eesti Gai
Malev Kanadas juht gdr. A
Orunuk ja abiks Eesti Skau
Malev Kanadas abijuht ns
Rein Pajo. Uudis on ka see
malevate suurlaagri juht on g
malevast, seni on ühislaa

„BATUN"-i

(Algus lk. 2)

on kompuuteri soetamine
TUN'i tegevuse ajakohast
seks.

BATUN'i eelseisva tegevu
ta eelarve kinnitati 67.000 d
suuruses.

Aastakoosoleku lõpus
teatavaks kirjateteel läbi v
BATUN'i juhatuse valin
tulemused. Eestlastest
juhatuse liikmeteks dr.
Ainso, Sirje Okas-Ainso ja
dres Jüriado, asemikeks
Grauberg-Bein, Paul
Luedig ja Urmas Jaan W
Juhatus jagab ametid lä
tulevikus.

Pärast aastakoosolekut t
samas lauavestlus, mis
vaagida Gorbatshov'i „glas
i" poliitika võimalikke mõju
tähendust Balti rahvas
Laudkonna liikmeteks oli
diana Ülikooli poliitteadust
fessor, lätlane Janis Pe
Austraalias tegutseva inimõ
organisatsiooni „Friends
Prisoners" („Vangide sõb
president paater Greg Jor
noor lätlasest poliitteadlane
Motivans (kes oli BATU
Leedu Informatsiooni K
stipendiaadiks mööduvad
Sõnavõtjad manitsesid ku
ettevaatusele liigse optimis
seoses Gorbatshov'i reform
kuid nentisid samal ajal, et
poliitikast võib siiski kas
balti rahvastele näiteks k
valdkonnas. Prof. Peniki
muuhulgas, et Gorbat
eesmärgiks ei ole mitte p
nõukogude süsteemi muu
vaid selle efektiivsemaks t
ne, näiteks Ida-Saksamaa r
eeskujul. Diskussiooni
umbes 60 inimest.

Õhtul leidis Eesti Maja
saalis ja baariruumis
seltskondlik koosviibimin
sumuusikaga, mis esitati pl
ja helilintidelt. Osavõtjate
oli kõige rohkem lätlas
kaalusid arvuliselt leedul
eestlased üles.

Gaidide ja skautide suurlaager 1988.a. suvel Kotkajärvel

Teisipäeval, 2. juunil toimus Toronto Eesti Maja noorteruumis esimene gaid- ja skautjuhtide nõupidamine 1988. aasta suvel Kotkajärvel toimuva kanada malevate suurlaagri asjus. Teatavasti oli viimane suurlaager Kanadas 1982 nimega „Hõbejärve". Tõsi küll, ühenduses ESTO '84-ga viidi läbi maailmalaager „Eesti Lipp", kuid see ei kuulunud kanada noortemalevate suurlaagrite hulka.

Nõupidamisele oli kogunenud kolmkümmend juhti, nendest enamik nooremast generatsioonist, nagu seda oli soovitud. Nimelt on kavatsus seekordne suurlaager läbi viia tunduvalt noorema juhtkonnaga, milleks tehti juba ettevalmistusi eelmise laagri ajal.

Suurlaagri juhidki täidavad esmakordselt oma ülesandeid, kuid on seejuures suurte kogemustega keskmise generatsiooni kuuluvad malevate noortejuhid. Suurlaagri juhiks on Eesti Gaidide Malev Kanadas juht gdr. Anne Orunuk ja abiks Eesti Skautide Malev Kanadas abijuht nskm. Rein Pajo. Uudis on ka see, et malevate suurlaagri juht on gaidmalevast, seni on ühislaagrite juhid tulnud alati skautmalevast. Ühenduses sellega vääriks märkimist, et ka Ameerika Ühendriikide eesti skautide malevas on eeloleval suvel toimuvas skautlaagris laagrijuhiks naishundujuht.

Gdr. Anne Orunuk suurlaagri juht.
Foto: Ervin Aleve

Naissoo kaasalöömine maailmaskautluses on muutumas tavaliseks, meil on see aga piirdunud seni peamiselt hundutööalaga. Seega on suurlaagri juhi vahetus poisteorganisatsioonist tüdrukute organisatsiooni kõigiti tervitatav.

Koosolekul andsid seletusi gdr. Anne Orunuk ja nskm. Rein Pajo. Kuulati noortejuhtide soove, eriti laagri aja ja teema suhtes. Õppival noorsool on probleeme, nagu see alati on olnud, leida töökoht, mis võimaldaks rahateenimise kõrval osavõtta huvialalistest üritustest. Viimaste arv eesti sektori osas kasvab iga mööduva aastaga.

E.A.

„BATUN"-i

(Algus lk. 2)

on kompuuteri soetamine BATUN'i tegevuse ajakohastamiseks.

BATUN'i eelseisva tegevusaasta eelarve kinnitati 67.000 dollari suuruses.

Aastakoosoleku lõpus tehti teatavaks kirjateteel läbi viidud BATUN'i juhatuse valimiste tulemused. Eestlastest valiti juhatuse liikmeteks dr. Heino Ainso, Sirje Okas-Ainso ja Andres Jüriado, asemikeks Lilian Grauberg-Bein, Paul Endel Luedig ja Urmas Jaan Wompa. Juhatus jagab ametid lähemas tulevikus.

Pärast aastakoosolekut toimus samas lauavestlus, mis üritas vaagida Gorbatshov'i „glasnost'-i" poliitika võimalikke mõjusid ja tähendust Balti rahvastele. Laudkonna liikmeteks olid Indiana Ülikooli poliitteaduste professor, lätlane Janis Penikis, Austraalias tegutseva inimõiguste organisatsiooni „Friends of the Prisoners" („Vangide sõbrad") president paater Greg Jordan ja noor lätlasest poliitteadlane Albert Motivans (kes oli BATUN'i ja Leedu Informatsiooni Keskuse stipendiaadiks möödunud suvel). Sõnavõtjad manitsesid kuulajaid ettevaatusele liigse optimismi eest seoses Gorbatshov'i reformidega, kuid nentisid samal ajal, et sellest poliitikast võib siiski kasu tulla balti rahvastele näiteks kultuuri valdkonnas. Prof. Penikis ütles muuhulgas, et Gorbatshov'i eesmärgiks ei ole mitte põhilise nõukogude süsteemi muutmine, vaid selle efektiivsemaks tegemine, näiteks Ida-Saksamaa rezhiimi eeskujul. Diskussiooni kuulas umbes 60 inimest.

Õhtul leidis Eesti Maja suures saalis ja baariruumis aset seltskondlik koosviibimine tantsumuusikaga, mis esitati plaatidelt ja helilintidelt. Osavõtjate hulgas oli kõige rohkem lätlasi, kes kaalusid arvuliselt leedulased ja eestlased üles.

Uudiseid Leedu

(Algus lk. 3)

lühemad karistusmäärad, kuid kes viibivad ikkagi veel sundpagenduses — luuletaja Gintautas Ieshmantas ja kooliõpetaja Povilas Pečeliunas.

Psühhiaater Statkevičius't oli enne tema äsjast vabanemist kinni peetud seitse aastat mitmetes erilistes vaimuhaiglates, viimati Tashkendis, Uzbekistanis.

Skuodis'el ja tema perekonnal lubatakse Nõukogude võimude poolt emigreerida Ühendriikidesse — nii ütleb Leedu Informatsiooni Keskuseni jõudnud informatsioon. Ka dr. Statkevičius taotleb N. Liidust lahkumise luba.

LAULULEHED ja FOTOKOOPIAD

tel. 733-4550, 733-4551

MAASIKAD

VALENTIA GARDENS 30-nes hooaeg algab esmasp., 15. juunil. Meil on hea meel näha vanu ja uusi marjanoppijaid. Palju uudist on näha rohtaias.

Tel. 1 (705) 786-2046

Hilja ja Harri Puusme

Professor Tulving Waterloo audoktoriks

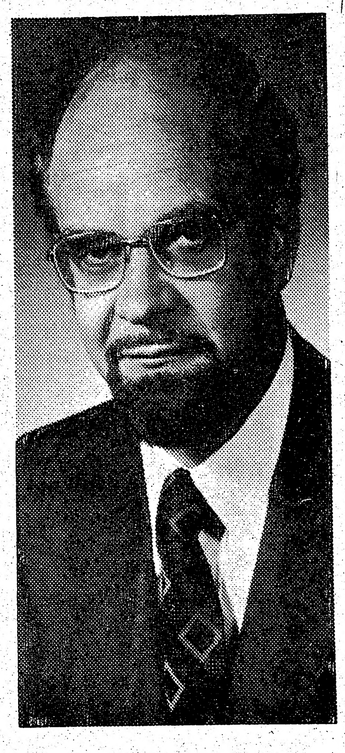

Prof. dr. Endel Tulving

Möödunud kuu lõpupoolel sai Kanada eesti ühiskonnas hästi tuntud teadlane, professor doktor Endel Tulving, Waterloo ülikooli audoktori tiitli. Professor Tulving on olnud Toronto ülikooli õppejõud 1956. aastast saadik. Ta oli sealse psühholoogia-osakonna juhatajaks ja Psühhonoomilise seltsi juhatuseliikmeks, psühholoogia-zhurnaali toimetuseliikmeks ning Isaac Walton Killami nimelise stipendiumi osaliseks. Ta oli ka Briti Rahvaste-ühingu (Commonwealth) külalisprofessoriks Oxfordi ülikooli juures Inglismaal. Ta on Warreni medali kavaler (see annetatakse väljapaistvaile õpetlastele psühholoogia alal), tunnustatud inimvahekordade ekspert ning Guggenheimi nimelise kolleegiumi liige (fellow). Tal on ka kõrgeim Toronto ülikooli akadeemiline kraad — „University Professor".

Prof. dr. Endel Tulving võttis oma Waterloo ülikooli autiitli vastu 28. mail 1987 sealse ülikooli aulas ja pidas seal kas vastava kõne (commencement speech). Soovime mitmekordsele doktorile ja professorile omalt poolt õnne ja head edu. „Vaba Eestlase" toimetus.

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Ontario

ALALINE SOTSIAAL-ARENGU KOMITEE

HARIDUSAKTI TÄIENDAMISE SEADUSEELNÕU

Alaline sotsiaal-arengu komitee (Standing Committee on Social Development) tuleb kokku, et arutada seaduseelnõud nr. 80 täiendamaks olemasolevat Haridusakti (Education Act). Seaduseelnõu eesmärgiks on võimaldada pärandkeelte õpetamist Ontario koolisüsteemis.

Komitee avalike istungite esimene järk on 11, 15, 16, 18, 22, 23 juunil 1987.a. Parlamendihoones, Queen's Park, Toronto, Ontario. Teine avalike istungite järk peetakse hiljem.

Komitee kutsub üles üksikisikuid, rühmitusi ja organisatsioone saatmaks komiteele kommentaare ja ettepanekuid ülalmainitud seaduseelnõu suhtes. Kirjalikud ettepanekud-kommentaarid peavad olema komitee sekretäri valduses hiljemalt neljapäeval, 25. juunil 1987.a. Sooviavaldused suulisteks ettekandeiks tulevad saata komitee sekretärile kaalumiseks.

Äratõmbeid uuest seaduseelnõust on võimalik osta otseselt aadressil Ontario Government Bookstore, 880 Bay Street, Toronto, Ontario või posti teel Publications Centre, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M6A 1N8, 416/965-6015, tasuta telefoni-number 1-800-268-7540. Telefonipiirkonnas 807 küsige operaatorit Zenith 67200.

RICHARD JOHNSTON, M.P.P.
(Scarborough West)
Chairman

FRANCO CARROZZA
Clerk of the Committee

Room 469, Legislative Building
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1A2
Telephone: 416/965-6834
Collect calls will be accepted.

SPORT

Emmijan kaugust 8.86!

Robert Emmijan

Kui ameeriklane Beamon 1986. a. Mexico City's olümpiamängudel saavutas kaugushüppes fantastilise 8.90 m (vt. pilt meie lehes nr. 43), siis ristiti see hüppeks järgmisesse sajandisse ja ennustati rekordile 100-aastast iga. Oli ju see rekordiparandus ennenähtamatult suurelt — 55 sentimeetriga.

Ainuke, kellele omistati veidi shansse seda saavutust ületada, oli USA suur staar Carl Lewis. Ta pääseski oma parima saavutusega 8.79! sellele üsna lähedale. Kuid nüüd on esile kerkinud hoopis uus mees, kel näib olevat rohkem väljavaateid. See on armeenlane Robert Emmijan, kes äsja Armeenia mägedes, kus tingimused on võrdsed Mexico kõrgmägestiku hõreda õhuga, saavutas 8.86 m, seega ainult 4 sm vähem Beamoni tippmargist.

Kui Beamon oli sooritanud oma uskumatu hüppe, oli ta rivist nii väljas, et oli võimeline veel ainult üheks, palju lühemaks hüppeks. Kuid Emmijan jätkas edukalt. Ta paremuselt kaks järgmist hüpet olid 8.65 ja 8.53. Seega oli tal koguni kaks hüpet üle ta senise Euroopa ja N. Liidu rekordi 8.61.

Armeenlase treener arvas, et kui Robert poleks soojendushüpetele nii palju energiat raisanud, oleks ehk 8.90 juba sel võistlusel varisenud.

Killuke jalgrattaspordi ajaloost

Keegi ei tea, millal ja kus peeti esimene jalgrattavõistlus ja vaevalt et täpne vastus sellele üldse leidubki. Igal maal ja kontinendil arenes rattasõit omamoodi ja kindlasti peeti mõni võistlus ammu enne seda, mida ajalooraamatutes loetakse number ühe all. Ühe esimestest suurtest rahvusvahelistest jalgrattavõistlustest organiseeris prantsuse ajaleht „Le petit journal" Pariisi ja Roueni vahel. Oma aja kohta oli võistlus ennenägematu, mis puutub massilisusesse ja korraldamise keerukusse.

7. novembril 1869 asus 128 km pikkusele teele umbes 300 jalgratturit. Start toimus hommikul kell 7.30. Kümne tunni ja 23 minuti järele saabus esimesena finishi inglane James Moore. Ta terasratsu kaalus 35 kilo. Moore arendas keskmist kiirust 12 km/t ja edestas lähemaid konkurente veerand tunniga. Rüübanud võidupuhul mõne lonksu shampust, heitis ta magama. Järgmisel hommikul võis ta jälgida veel 50 kaasvõistleja saabumist, kes ei olnud vahepeal ära põlanud väikest ööpuhkust.

Spordimärkmeid

Rootsi kergejõustiku-liidu arvates oli mullu maailma parimaks odaviskajaks tumedanahaline inglanna Fatima Whitbread. Liit määras temale oma iga-aastase auhinna „Kuldne oda", mis rahvusvaheliselt on kõrges hinnas.

◦

R. Suure üllatuse valmistas 26-aastane jaapanlane Kazuhiro Mizoguchi odaviskes, ala mis seal seni on olnud tagaplaanil. Ta püstitas Jaapani ja Aasia rekordi 84.16 m ja tõusis sellega maailma kõigi al ade edetabelis seniselt 10. kohalt (mullu 81.90) kolmandaks. Rohkem on visanud ainult Klaus Tafelmeier (85.74) Saksa LV-st ja ameeriklane Thomas Petranolt (85.38).

◦

Hiljuti Viinis toimunud MM-võistlustel jäähokis tunnistas turniiri direktoraat võistluste parimaks kaitsemängijaks Kanada meeskonna liikme Craig Hartsburgi.

◦

Lääne-Saksa väikelinnas Recklinghausenis toimus seitsmendat korda vehklemisturniir 15-16 vanustele noortele. Võisteldi kolmes relvaliigis ja osavõtjaid oli 350, 18 riigist. Epeeturniir kujunes suureks võiduks N. Liitu esindavale Oliver Liivakule, kaheksa vastase alistamisega tuli ta kindlalt esikohale.

◦

Äsja oli juttu jaapani üllatusmehest Mizoguchist odaviskas, kes Tokios 84.16-ga viskas end kõigiaegade kolmandaks. Nüüd möödus temast 21-aastane tshehh Jan Zhelesny, kes saavutas 85.20. Mullu oli ta 82.48-ga maailma edetabelis kuues.

◦

Euroopa naistõkkejooksjaist saavutas tänavu esimesena 100 meetris aja allä 13 sekundi rumeenlanna Mihaela Pogaceanu, joostes 12.70.

◦

Kolumbia linna Olligio jalgpallipublik imestas juba monda aega, kui saamatult lööb kohalik väravavaht Munoz palli mängu: tihti lendas pall staadionist 40 meetri kaugusel asuvast piirist üle naabermaale Venetsueelasse, kust seda enam tagasi ei saadetud. Hiljuti otsustasid üle piiri tulnud palliga lähemalt tutvuda piirivalvurid, ning selgus, et palli olid peidetud kokaiinipakikesed. Munoz vahistati ja lugu uurivad mõlema riigi politseivõimud.

◦

Ameerikas on moodi läinud „aerobi" viskamine. See on raali abil projekteeritud plastäärisega kummirõngas. John Zimmerman Kaliforniast viskas seda kaugemale kui inimene kunagi midagi on lennutanud — ligemale 319 meetri kaugusele.

◦

Ühes inglise meditsiinilises ajakirjas avaldatud andmeil tabab 11 m kauguselt penaltist löödud ja umbes 100 km tunnikiirusega lendav pall väravavahti rinda löögijõuga 150 kg. Kui aga väravavaht suudab palli kätega tõrjuda, kahaneb löögijõud tunduvalt, olles 50 kg.

Mart Vilt

Meie lehes oli hiljuti pilt Liivia Härsingust, kelle Eesti rekord naiste 100 meetris 11,6 on meie vanimaks tippsaavutuseks kergejõustikus. Meil on ka juttu olnud, et kõige vanem meeste rekord kuulub Mart Vildile, kes 1966. aastal Londonis maavõistlusel Inglismaaga jooksis 1500 meetrit ajaga 3.39,0. Vilt oli hea ka pikematel distantsidel. Näiteks tema parimad ajad 3000 ja 5000 meetris olid 8.09,4 ja 13.47,8, saavutatud ka 1966 aastal.

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat
„VABA EESTLAST"
— sisukam ja odavam eesti
ajaleht vabas maailmas!

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

47.

Ja mis sellest kasugi — niikuinii lükkab tuisk raja jälle kinni nagu kamaluga. Nõnda. Tõtt ütelda, ei teeks liiga ka pisike jalutuskäik laagriplatsile. — Mehi seal ühtki loomulikult ei ole ja, järsku mine tea, mis võib juhtuda. Mõni masuurikas või pasatski tõstab saeraami reele ja viib kus tuhat. Või jälle kaablilao. Aga noh! — Pension lööb käega. Jõuad sa siis üksi kogu meeskonna töö ära teha. Ja, pagana pihta, pealegi on tema, Pension, praegusel hetkel seitsmemehelise laagrimeeskonna täieõiguslik vanem ja otsekohene ülemus. Leitnant Magnus, laagri talvine komandant, on linnas ja allohvitser Habe läks hiljuti nädalasele puhkusele. Kapral Jüri Jaani poeg Pension on järelikult laagrivanema kohustetäitja.

— Et te valvate järele, et kõik siin korras oleks ja mehed oma kohuseid täidaksid, ütles vana Habe enne lahkumist.

Kohuseid, no muidugi. Üks mees peab püssiga seisma saekaatri juures valvel — kilomeeter eemal meeskonnamajast; üks peab sama valveteenistust pidama laagris kaablilao juures. Kolmas olgu talli korrapidaja ja teised täitku muid ülesandeid, nagu meeskonnaruumi korrapidamine, telefoniühenduste andmine ja nõnda edasi. On ju talvine laagrivalve ühtlasi ka sideteenistuses, kuna laagrimaja moodustab keskjaama suurtükipolügooni, lähema raudteejaama ja linna kaitseväekeskjaama vahel. Jah, mehed peavad olema korralikult kohtadel, see on tõsi. Tihtipeale käib linnast laagris kontroll, ja häda laagrivanemale, kui mõni mees oma postil ei ole. Sõnaga — kuigi on talv ja kuigi nemad, laagri mehed, pole linnas veltveeblite ja teiste ülemuste silma all, peab kõik käima otsekui nööri mööda, vastavalt sõjaväe distsipliinile ja sisemäärustikule.

Aga kas mehed, need igavesed pärdikud, kas need hoolivad sellest? Ei. Niipea kui rong allohvitser Habemega linna poole tossutas, nii läks kõik liga-loga. Poistel hea meel, et said veidikeseks silma alt ära ja nüüd pole muud kui üks igavene trullallaa. Selge lust ja laulupidu. Ei võta keegi vaevaks minna saekaatrit kaema, ei passi keegi, püss seljas, kaablilao ees, nagu nõuab seadus ja kord ja kohus. Tall pole korrapidajat näinud mitu päeva — hea, kui hobusedki korralikult söödetud-joodetud saavad. Läksid iga nelja tuule poole kõik kuus meest, ja Pension üksi kasvatagu või tiritamme tühjas meeskonnamajas.

Täna — täna on juba kolmas — oot-oot, oi, neljas päev ikka, aga poisipärdikuid pole kustki veel näha. Küllap Pension juba teab, kus nad on, ehee. Ega tema pole eilne. Tunneb laagri lähemat ja kaugemat ümbrust kui viit sõrme — egas' muidu pole pea terve suvi siin oldud ja sügisel vabatahtlikult veel edasigi jäädud, et saaks aga ära linnast veltveeblite ja nende teiste okudantide silma alt.

Taaniel Jalakas, see igavene lõhvard ja lakkekrants, istub praegu kindlasti külas vana Kraavi-Mihkli pool ja rüüpab plekktoobist saksa või tšehhoslovakkia piiritust — pooleks musta kohviga, sest veega tempides sel meretagusel on hullem lõhn kui puskaril. Peeter Puusepp, vesise ninaga Tartu mees, on vabrikumajas oma Mannikest kaemas ja tudengi moodi mees Karl Kulp lööb mõisas viinameistri prouaga kaarte. Jaagup Pliuhkam lubas minna teise külla matusele, unimüts Kusta Kiilaspea magab kindlasti laupäevast siiamaani kuski ahjulael, ja kuhu see sakslane Vusterhausen võis minna, seda teavad peale Herrgoti enese ainult veel mõned aariatõugu inglid. Nüüd Pension vahtigu üksipäini nagu igavene narr laagrimajas ja muudkui olgu aga meeskonnavanem.

Jumala eest, lihtsalt läbi tuleks tuuseldada kogu see vastutustundetu loodritebande, kellel niigi palju distsipliini pole, et nad kas või viisakusest vahetevahelgi nägu meeskonnaruumi näitaksid. Jah, just nimelt viisakusest kui mitte kaitseväe korra, siis vähemast tema, Jüri Jaani poeg Pensioni kui laagrimeeskonna vanema isiku vastu!

Nii mõtiskleb laagrivanema isik akna all; ja jõudnud otsusele, et ega ta üksipäini ikkagi täita ei jõua kõiki neid rohkearvulisi kohustusi, mis laagrimeeskonna kukil asuvad, võtab ta seinalt viiuli, millel on vaid kolm keelt, ja hakkab ajaviiteks mängima „Vanu sõpru".

Tõepoolest, jah, kui seda talvist elamist ja olemist siin laagris mõtelda, ega siis laiduväärilist ei leia midagi. Ela kui Põhjanaba serval siin tuisanud metsade ja hangede taga, ei tule siia gripp kallale ega midagi. Linnas, pataljonis, sellevastu kuulukse iga kolmas mees gripis olevat. Siin, kui just aega on, seo suusad alla, sõida sinna kuhugi Ihasallu, Neemeküla või koguni Kaberneeme välja, tee maalastega nalja, aja rannataatidega tarka juttu ja tule siis tagasi jälle kui noorhärra. Otsekui oleks Alpides oma suusatuurikese teinud, nii priske ja muhe tunne on pärast.

(Järgneb)

Nr. 45

V. Puu ja kontsert

Neljapäeval, 28. mai Toronto Tartu College kammermuusika kontse les osalesid viiuldaja Vi ja pianist Charles Kontserdi kavas oli rahvusvahelistelt ponistidelt ning eesti va rilt Heino Ellerilt.

Õhtu programm alg Bachi Süidiga nr. 3 sool millest V. Puu mängis — Largo ning Allegr Mõlemad osad said viin ettekande osaliseks, kerkinud esile üksnes toon ning arendatud vaid ka palade arhitek ülesehitus, milles hääl mine graafiliselt välja j ja üldpilt ning finessid lus hoiti.

Teise numbrina esitas ja, koos Ch. Kipperiga Beethoveni neljaosalise nr. 7 viiulile ja klaveril tatud sonaat asetab suu misi mõlemale instrume le. Seda nii koosmängu, davuse, pinge alalhoidm stiili puhtuse osas. Puu per tulid oma ülesandeg päraselt toime, raskuse läbimõeldult, teineteist ja musitseerimisrõõmug sid silma teise osa kand loodilised fraasid ning a ed, kolmanda osa r erksus ja kogu sonaadi mehisus.

Pärast vaheaega tulid vale W. A. Mozarti Vii serdi nr. 4 esimene ni osa, mis originaalselt o tatud viiulile ning or Selletõttu oli ettekande teatud vajaka jäämist vaatamata Ch. Kipperi

Eesti Rah Geislinger

23. mail toimus kus esimese üritusel Geislingeni kalmist Teenisid Praost Toor Piir Kanadast ning la juhatusel.

Samal õhtul toimus J suur rahvapidu, mille a lingeni Eesti Komitee Leida Rosin; seejärel laulukoor „Leelo" ja r sugrupp „Kungla rahva gardist Dace-Laine Kaln tusel.

Peokõnega esinesid Eestlaste Keskkomitee as Edgar Bergmann Karlsru Keskkomitee esimees Västrik, Münsterist, k peokõnes toonitas, et julmale, inimvihkajaliku le, mida Nõukogude Lii tanud Eesti rahva suhtes, kagi suudetud murda vastupanutahet! Ko kasutatakse igat võimalu da tunda võõra, nõukogu esindajaile: Vaatamata neljakümne aasta

Mart Vilt

...ieie lehes oli hiljuti pilt Liivia ...singust, kelle Eesti rekord ...te 100 meetris 11.6 on meie ...maks tippsaavutuseks kerge...stikus. Meil on ka juttu olnud, ...kõige vanem meeste rekord ...lub Mart Vildile, kes 1966. ...tal Londonis maavõistlusel ...lismaaga jooksis 1500 meetrit ...ga 3.39,0. Vilt oli hea ka ...ematel distantsidel. Näiteks ...a parimad ajad 3000 ja 5000 ...etris olid 8.09,4 ja 13.47,8. ...vutatud ka 1966 aastal.

...ege kaks korda nädalas ilmuvat
...VABA EESTLAST"
— sisukam ja odavam eesti
ajaleht vabas maailmas!

...kam lubas minna teise ...s Kusta Kiilaspea magab ...siamaani kuski ahjulael. ...Vusterhausen võis minna, ...rrgoti enese ainult veel ...lid. Nüüd Pension vah-...vene narr laagrimajas ja ...eskonnavanem.

...lt läbi tuleks tuuseldada ...etu loodritebande, kellel ...pole, et nad kas või vii-...ni nagu meeskonnaruumi ...nelt viisakusest kui mitte ...ähemast tema, Jüri Jaani ...laagrimeeskonna vanema

...rivanema isik akna all; ja ...ega ta üksipäini ikkagi ...d rohkearvulisi kohustusi, ...kukil asuvad, võtab ta ...vaid kolm keelt, ja hak-...na „Vanu sõpru".

...ui seda talvist elamist ja ...õtelda, ega siis laiduvää-...Ela kui Põhjanaba serval ...ja hangede taga, ei tule ...nidagi. Linnas, pataljonis, ...a kolmas mees gripis ole-...ga on, seo suusad alla, ...lhasallu. Neemekülla või ...älja, tee maalastega nalja, ...ka juttu ja tule siis tagasi ...Otsekui oleks Alpides oma ... nii priske ja muhe tunne

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

V. Puu ja Ch. Kipperi kontsert

Neljapäeval, 28. mail toimus Toronto Tartu College'i aulas kammermuusika kontsert, milles osalesid viiuldaja Viljar Puu ja pianist Charles Kipper. Kontserdi kavas oli helitöid rahvusvahelistelt komponistidelt ning eesti vanameistrilt Heino Ellerilt.

Õhtu programm algas J. S. Bachi Süidiga nr. 3 sooloviiulile, millest V. Puu mängis kaks osa — Largo ning Allegro assai. Mõlemad osad said viimistletud ettekande osaliseks, kus ei kerkinud esile üksnes kaunis toon ning arendatud tehnika, vaid ka palade arhitektuuriline ülesehitus, milles häälte juhtimine graafiliselt välja joonistati ja üldpilt ning finessid tasakaalus hoiti.

Teise numbrina esitas viiuldaja, koos Ch. Kipperiga, L. van Beethoveni neljaosalise Sonaadi nr. 7 viiulile ja klaverile. Nimetatud sonaat asetab suuri nõudmisi mõlemale instrumentalistile. Seda nii koosmängu, vastupidavuse, pinge alalhoidmise ning stiili puhtuse osas. Puu ja Kipper tulid oma ülesandega suurepäraselt toime, raskused ületati läbimõeldult, teineteist toetades ja musitseerimisrõõmuga. Paistsid silma teise osa kandvad meloodilised fraasid ning arendused, kolmanda osa rütmiline erksus ja kogu sonaadi jõuline mehisus.

Pärast vaheaega tulid kuuldavale W. A. Mozarti Viiulikontserdi nr. 4 esimene ning teine osa, mis originaalselt on kirjutatud viiulile ning orkestrile. Selletõttu oli ettekandes tunda teatud vajaka jäämist ja seda vaatamata Ch. Kipperi klaveri redaktsiooni meisterlikule käsitamisele. Viiulikontsert nr. 4 on Mozarti üks tippteostest. See on täis mozartlikku mänglevust, üllatavalt leidlikke pöördeid ja siirast südamlikkust. Viiuli kadentsid oma jooksude ja harmooniatega, mida V. Puu meisterlikult esitas, mahtusid esteetilist naudingut lisavalt kontserdi koguraamistikku.

Kava kaks viimast pala olid Sarasate „Romanza Andaluza" ja Elleri „Männid". Esimene neist kandis meid Hispaania värvirikkasse päikesepaistesse, teine võlus me hinge põhjamaise karguse ning sda impressionistlike pintslitõmmetega. Oli ilmne, et mõlemad kunstnikud on võimelised eristiilidele õigesti lähenema ning süvenema ja oma avastusretkede leidusi veenvalt ning haaravalt publikusse projekteerima.

Kuna 28. mai kontserdiga tähistati ka viiuldaja Viljar Puu Oral Robertsi ülikooli muusikafakulteedi lõpetamist, siis pakuti kuulajaile pärast kontserti kohvi, kus hubases keskustelus värskele viiulikunstnikule ning pianist Charles Kipperile, hindava ning tänuliku publiku poolt, õnne sooviti. Õhtu kinnitas selgesti, et mõlema nimetatu puhul on meil tegemist Väli-Eesti paremate interpreetidega, kellest võime tulevikus veel palju kuulda.

Kontserdi kava korrati osaliselt Toronto Baptisti kirikus 7. juuni õhtul, kus jällegi eestlasist ning kanadalasist koosnev kuulajaskonda kauni muusikaga õilistati.

-d

Toronto Vana-Andrese Segakoor esinemas New Yorgis. Foto: E. Eerme

E.K.K.T. kunstinäituselt

Teisipäeval, 9. juunil avas E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo „Columbus Centre" uues hoones, Joseph D. Carrier Kunstigaleriis mis asub 901 Lawrence av. W., kunstinäituse, kus paljude eesti päritolu kunstnike kõrval ka soome ja kanada kunstnikke esinevad. Avamisel viibis Läti konsul Upnieks, Itaalia konsul Macchia, ning Leedu ja Ukraina ühiskondade esindajad. Näituse korraldajaks on „Eesti Kunstnike Koondis Torontos", mille presidendiks on Benita Vomm ja sekretäriks Erna Relvik. Näitus jääb lahti kuni 30. juunini; „Columbus Centre" on Lawrence Ave. W. lõunaküljel, Bathurstist lääne poole. Hoone taga on suur parkimisplats.

Kuna nende ridade kirjutaja ei ole kunstnik ega ka kvalifitseeritud kunstikriitik, siis ei püüagi me selles artiklis midagi kriitilist öelda. Kunstnike väljapanekutesaal on maitsekalt sisustatud ning valgus vaatlemiseks küllaldane.

Valjapanekuid on järgnevailt kunstnikelt: H. Herman (3 õlimaali); A. Hutri (3 pronksi ja üks kips-kuju); M. Järve (üks õli, üks akrüül-maal); K. Käärid (2 vesivärvi, üks akrüül); K. L. McInnes (3 vesivärvi); E. Milvek (üks vesivärv); E. Niglas (kaks õli); M. Pihla (üks akrüül, üks segatehnika); E. Relvik (2 vesivärvi); R. Saaring (üks pronks); P. Sarapuu (2 käsitsimaalitud siidi); H. Silberberg (3 õli, kaks neist paistsid voolitud paletinoaga); S. Soovere (üks akrüül, üks „hydrostone" tehnikas); J. Tanner (kolm kompositsiooni segatehnikas); A. Vomm (kolm viltsulejoonistust, üks imitatsioonpronks); B. Vomm (3 õlimaali).

Maitsekalt trükitud kavalehel on antud ka maalide-kompositsioonide hinnad, nii et on tegemist näite-müügiga. Ning ära on toodud näituse aupatroonid: Mitmerahvusluse minister David Crombie, Ontario peaminister David Peterson, Kodakondsuse ja kultuuri minister Lily Munro, Itaalia peakonsul dr. Massimo Macchia, E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo, filantroop ja galeriiomanik ning asutaja Joseph D. Carrier.

Külalisi esitles E.K.K.T. juhatuse-liige Mai Järve-Vomm. Serveeriti ka juustu ja veini nagu kunstinäituste avamistel ikka. Soovitan kunstihuvilistel kindlasti vaatama minna ja ka tshekiraamat kaasa võtta.

ARVI

Kultuurimärkmeid kodumaalt

Tallinnas tähistati eriseansiga kino „Oktoobri", mis kuni 1947. aastani kandis „Heliose" nime, 70. aastapäeva. Ülevaate kino ajaloost andis koduuurija Valdeko Vende. Pidulikul seansil näidati Charlie Chaplini tummfilme, millele saatemuusikat improviseeris viiuldaja V. Sapozhin. Kinokülastajail oli võimalus näha ka mitmeid haruldasi dokumentaalfilme ja ringvaateid, nagu „„Estonia" teatri maja" (1913), mille filmisid vennad Parikad, kel oli Tallinnas fotoäri, ja Oskar Lutsust Palamusel (1937), mis oli seotud kirjaniku 50. sünnipäeva tähistamisega.

Tubina heliplaat Soomes

Soomes heliplaadistati hiljuti Ed. Tubina „Sonata for Violin and Piano". „Ballade pour piane" ja „Sonata for Alto Saxophone and Piano".

Neist on kirjutanud „Helsingi Sanomate" muusikaarvustaja Outi Jyrhämä:

„Peamiselt Rootsis tegutsenud eesti helilooja Eduard Tubin on oma kammermuusikas saavutanud isiklikuma väljenduse kui orkesteriteostes. Uue kammermuusikaplaadiga tasub vaeva tutvuda. Viiulisonaat on kindla struktuuriga ja intensiivne, saksofonisonaat sensuaalne ja isiklik. Minu soosikuks on klaveriballaad „en forme chaconne". Mart Saarelt pärinev lihtne rahvalaulutaoline teema pingutub vähehaaval suureks, eepiliseks pööranguks. Esituste ja helisalvestuse kõrge kvaliteet garanteerib kuulamisnaudingu." J.M./EPL

KAI KÄÄRID
MAALID MÜÜGIL suures valikus.
Helistage ette 225-5595
390 Princess Ave., Willowdale

Eesti Rahvuskultuuri päev Geislingenis

23. mail toimus Geislingenis Eesti Rahvuskultuuri päev, kus esimese üritusena oli Jumalateenistus ja pärjapanek Geislingeni kalmistul, eestlaste mälestussamba juures. Teenisid Praost Toomas Põld Bielefeldist ja vikaar Gustav Piir Kanadast ning laulukoor „Leelo" laulis Villu Laidsaare juhatusel.

Samal õhtul toimus Jahnhalles suur rahvapidu, mille avas Geislingeni Eesti Komitee esinaine Leida Rosin; seejärel esinesid laulukoor „Leelo" ja rahvatantsugrupp „Kungla rahvas" Stuttgardist Dace-Laine Kalninsi juhatusel.

Peokõnega esinesid Saksamaa Eestlaste Keskkomitee aseesimees Edgar Bergmann Karlsruhest ning Keskkomitee esimees Johannes Västrik, Münsterist, kes oma peokõnes toonitas, et vaatamata julmale, inimvihkajaliku poliitikale, mida Nõukogude Liit on teostanud Eesti rahva suhtes, ei ole ikkagi suudetud murda eestlaste vastupanutahet! Kodumaal kasutatakse igat võimalust, et anda tunda võõra, nõukogude võimu esindajaile: Vaatamata juba üle neljakümne aasta kestnud Nõukogude okupatsioonile, ei ole Eesti rahvas aktsepteerinud nõukogude võimu ega tee seda kunagi, sest Eesti kultuuril ei ole midagi ühist vene kultuuriga. Eestlased kuuluvad oma kultuurilt Euroopasse, kuuluvad Läände!

Edasi analüseeris esimees Västrik praegust Nõukogude Liidu poliitikat. See on sihitud selleks et Lääne poliitikuid panna uskuma, et peasekretär Gorbatshov soovib tõesti demokratiseerida Nõukogude Liidu poliitilist süsteemi. Sellise taktikaga loodetakse saavutada Läänelt majanduslikku ja tehnoloogilist abi, et elustada pankrotistunud nõukogude majandust ja sel teel pikendada Nõukogude süsteemi elupäevi. Oma kõne lõpetuseks ütles ta, et eestlased kodumaal on elanud üle kaks brutaalset küüditamist: juuni-küüditamine aastal 1941 ja märtsi-küüditamine aastal 1949, millega kaasus julm nõukogude terror, kus hävitati osa Eesti rahvast. Nad teavad nüüd, kuidas vastavalt käituda nõukogulastega, et koos oma rahvuskaaslastega vabas Läänes võidelda ühise eesmärgi, vabaduse ja iseseisvuse nimel!

Geislingeni Eesti Rahvuskultuuri päevale oli saabunud ka hulgaliselt tervitustelegramme Eesti organisatsioonidelt üle terve maailma, aga samuti ka Saksa Föderatiivse Vabariigi ametiasutustelt! Kohal oli ka külalisi Hollandist, Belgiast, Shveitsist, Prantsusmaalt ja Rootsist; isegi kaugest Austraaliast, kus tuleval aastal toimub ESTO-88. Geislingeni Eesti Rahvuskultuuri päev lõppes seltskondliku koosviibimisega ja tantsuga, kus kohtusid paljud vanad tuttavad, veel neilt päevilt — pärast sõda —, mil Geislingen oli Saksamaal „Eestlaste pealinn". Tol ajal iga linna neljas elanik oli eestlane; hiljem rändasid nad üle maailma laiali, et jätkata võitlust eestluste ja kodumaa vabastamise nimel!

HEIKKI H. TANN

Ristsõna nr. 1373

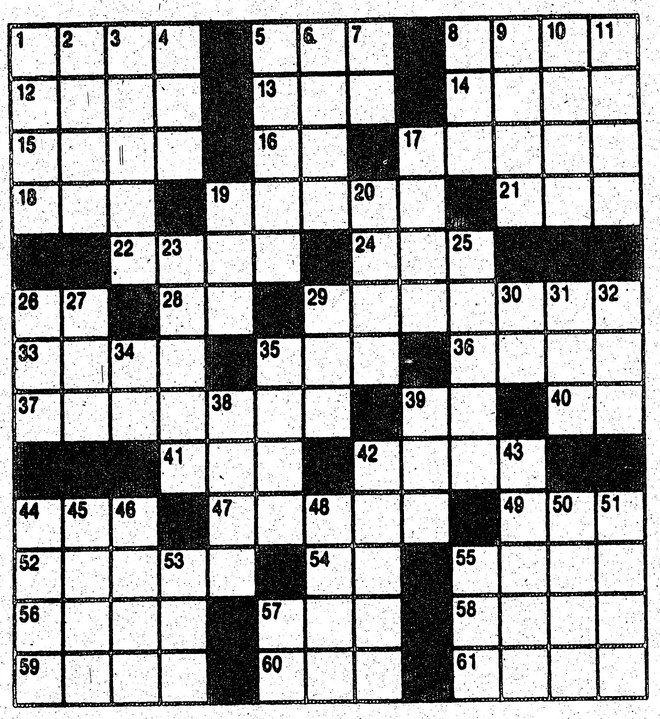

PÕIKREAD: 1. Rumal, harimatu inimene — kõnekeeles, 5. Suur taim, 8. Koduloom, 12. Hüüatus, 13. Araabia nimi, 14. St. . . . . — linn Prantsusmaal, 15. Hobuste läbi tuntud koht Eestis, 16. Raadiumi sümbol, 17. Halvas tujus, 18. Mehenime lühend, 19. Sõna, millega algab üks kümnest käsust, 21. Kolm järjestikku asuvat tähte — tagurpidi, 22. Viibisin, 24. Naisenimi, 26. On — ühes võõrkeeles, 28. Tähed firmanimede ees, 29. Klade, 33. Muusika suurvaim, 35. Mitte taga, 36. Petis, 37. Konjakimark, 39. Nõnda, nii — inglise keeles, 40. Kaksikkonsonant, 41. Apetiit, 42. Metsloom, 44. Ajanäitaja, 47. Istutustaim, 49. Shoti mehenimi, 52. Riietusese, 54. Jõgi Siberis, 55. Naisenimi, 56. E. Peterson — särgava teos, 57. Hell, tundelik, 58. Sõna, liiklussildil, 59. Naine teatud olukorras, 60. Kaunvili, 61. Kehaosa.

PÜSTREAD: 1. Ese jalgade pühkimiseks, 2. Hõige, 3. Mari Mõldre abikaasa, 4. Pagaritoode, 5. Aadlitiitel, 6. Eesti graafik, 7. Sama mis 54 põikridades, 8. Lapsevanem, 9. Ruumala, 10. Kaunis, 11. Öö . . . — lind, 17. . . . vihm — väga tugev vihm, 19. Vankri osa, 20. Jälle, uuesti, 23. Linn Soomes, 25. Endine kohtuminister, 26. Ameerika suurettevõte, 27. Vorm sõnast saama, 29. Küsimus, 30. Kaks kõrvuti asuvat tähte, 31. Muutub tihti, 32. Naisenimi, 35. Mitte surnud, 38. Eesruum, 39. . . . -sak, 42. Maailma rahvarikkaim riik, 43. Mitte otse, 44. Eesti helilooja kergemas zhaanris, 45. Omaaegne Tallinna suurärimees, 46. Tõug, 48. Tugev, kindel, 50. Armastusjumal, 51. Lind, käändes, 53. Vaata, ennäe — murdes, 55. On — ühes võõrkeeles, 57. Hoov.

RISTSÕNA NR. 1372
LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Kaasavara, 7. Perekonnaleht, 10. King, 11. Kaval, 13. Egas, 14. Enda, 16. Ivan, 18. Ristleja, 19. Minister, 21. Peel, 22. Alam, 24. Elva, 25. Akuut, 26. Alma, 29. Punamütsikene, 30. Vanakurat.

PÜSTREAD: 1. Kalev, 2. Karneval 3. Aralt, 5. Selge, 6. Ahven, 8. Niidirull, 9. Pareerima, 11. Karjala, 12. Ligidat, 15. Nilbe, 17. Anija, 20. Suurtükk, 21. Pasun, 23. Manna, 27. Varas, 28. Okkad.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit ◦ auto sisemust ◦ kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

◦ Scotchgard ◦
kodudes ◦ kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

Westholmi Gümnaasiumi kokkutulek LEP ajal Vancouveris

Lääneranniku Eesti Päevade ürituste raames toimub J. Westholmi Gümnaasiumi kaasaarvates ka 1940—1944 aastatel Tallinna Prantsuse Lütseumiga ühendatud kooli (Tallinna 7. keskkool/Westholmi nimeline gümnaasium), endiste õpetajate ja õpilaste kokkutulek neljap. 2. juulil kell 12 päeval hotell „Vancouver'is".

Kokkutulek oleks ühtlasi Westholmi gümnaasiumi 80 a. juubeli tähistamine. Westholmlaste Koondise volinikuna on korraldajaks Eero Vihman San Franciscost. Jälgida ka vastavat lähemat teadaannet LEP informatsiooni tahvlilt!

LEP „Talurahva kaupluses" on müügil album „Per aspera ad astra" I — „Jakob Westholm ja tema kool 1907—1937".

WESTHOLMLASTE KOONDIS

Leiutati pidalitõve vaktsiin

ALICANTE, Hispaania (Reuter) — Hispaania arstid väidavad, et nad on leiutanud pidalitõvevastase vaktsiini. Dr. Terencio de las Aguas, Alicante pidalitõve sanatooriumi juhataja väidab, et vaktsiin elustab keha loomulikku vastupanuvõimet tõvele. Poolte katsealuste patsientide juures oli taolise kaitsemehhanismi elustamist märgata.

Valdek Raiend 65-aastane

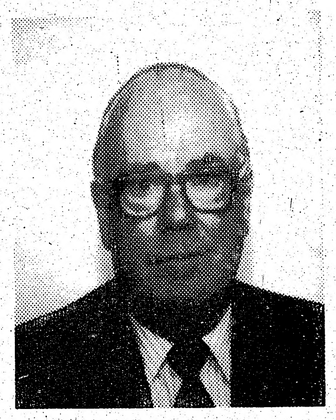

Nende read, kes puhkepalgale minekuga vabanevad oma igapäevase leivateenistuse- ja elukutselise tegevuse kindlapiirilistest kohustustest ning võivad end täie jõu, aja ja kutsumusega rakendada eesti rahva vabadusvõitlusliku- ja ühiskondliku töö ning tegevuse elukogemuslikule edasiviimisele, täienesid 13. juunil ühe eesrinde võimeka ja kohusetruu võitlejaga.

Nimelt tähistas sel päeval oma 65-ndat sünnipäeva meie vabadusvõitluslikus- ja ühiskondlikus tegevuses laialdaselt tuntud teoinimene ning oma kutsealal kõrgelt hinnatud tüse töömees — Valdek Raiend. Jätkugu tal jõudu ja tervist kõige selle jätkamiseks uues olukorras!

Juubilar on oma tõsise rahvusliku meelsusega, sirgjoonelisusega oma esinemistes ja tegudes ning alalise abivalmidusega võitnud üldise lugupidamise.

Valdek Raiend sündis Virumaal Mäetaguse vallas 1922. a. Alg- ja keskhariduse omandas Jõhvis ja lõpetas 1942. a. Tallinna Tehnikumi Maamõõdu-osakonna, saades koha Kadastriametisse. 1944. a. suvel kutsuti sõjaväkke ning sattus Saksamaale, kus paljude teiste eesti sõduritega tuli jagada ka vangilaagrit. Sellest alandusest pääsenuna matrikuleerus juubilar Hamburgis Balti Ülikooli.

Põgenikelaagri päevil abiellus juubilar Heljo Morgen'iga. 1947. a. siirdus noorpaar Inglismaale ja sealt 1950-nda aasta sügisel Kanadasse. Torontos õnnestus saada tööd oma erialal maamõõtjana õhust kaardistamisega tegelevasse ettevõttesse. Seal tuli Kanada mitmel korral risti ja põiki läbi sõita. 1955. a. komandeeriti teda isegi Peruusse ühe suurema projekti läbiviijaks. Esimese eestlasena sooritas teenistuse kõrval kõik eksamid ja omandas 1959. a. vannutatud maamõõtja kutse Ontarios.

Aastal 1964 astus juubilar Toronto Ülikooli ja lõpetas selle 1966. a. kevadel tsiviilinsinerina. Sama aasta sügisel kinnitati Ryerson'i Polytehnilise Instituudi õppejõuks, kus õpetas kuni puhkepalgale siirdumiseni sel kevadel. 1969-ndal aastal alustas geodeesia õppekava koostamist ja kinnitati aastal 1971 selle direktoriks. Juba sama aasta mais oli tal võimalus isiklikult üle anda kolmele geodeedile inseneriosakonna lõpetamise puhul diplomid.

Asutas iseseisva inseneri- ja maamõõdu firma 1967. a. ja inkorporeeris selle 1975. a. Juhib seda oma nimelist firmat tänaseni.

Ühiskondlikus elus on juubilar tegev olnud juba koolipoisipõlvest alates. Viru Maleva Noorkotkaste ridades võttis osa nii kohalikest kui ka üleriigilistest võistlustest laskespordi, suusatamise ja ka male alal.

Aastal 1951/52 oli Toronto Eesti Seltsi juhatuse liige ja alates 1955. a. Toronto Eesti Võitlejate Ühingu liige ning hiljem korduvalt selle juhatuse liikmeks. 1960. a. peale Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu juhatuse liige, olles selle abiesimees kuni 1986. a. Kuulub samuti alates 1977. a. Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse juhatusse Inglismaa Eestlaste Ühingu Sõjameeste Koondise esindajana. Oli ajaleht „Võitleja" toimetuse liige 15 aastat ja on praegu lehe toimetuse kolleegiumi liige.

Juubilar oli Eestlaste Kesknõukogu Kanadas valitud liige aastail 1968—1977 ja samal ajal ka juhatuse liige ning ühtlasi Balti Liidu abiesimeheks. Valiti 1986. a. kevadel Eesti Abistamiskomitee Kanadas juhatusse ja on praegu selle abiesimees. Seoses Esto'84-ga oli valitud Sõjameeste Ürituste ja Eesti Rahvuslipu austamise toimkondadesse.

Kutsealaliselt kuulub juubilar Ontario Tsiviilinseneride ja Vannutatud Maamõõtjate Ühingusse. Akadeemiliselt kuulub koro! Fraternitas Estica vilistlaskogusse.

Valdek Raiend'i murdeliselt tähtsa juubeli puhul ühinevad kõik tema sõbrad, aatekaaslased ja tuttavad nii lähedalt kui kaugelt ning soovivad talle koos abikaasaga rohkesti õnne ja edu ning head tervist veel mitmeks produktiivseks ja päikeseküllaseks aastakümneks! Koos õnnitlustega kuulub juubilarile aga eriline tänu ja tunnustus kogu eestlusele ja eesti vabadusvõitlusele osutatud teenete eest! Olgu tal indu ja jõudu samas vaimus jätkamiseks!

HANS LUPP

TÄHELEPANU!

Parkway Baker'i tooteid on saadaval järgmistes ärides: Broadview Delicatessen, Viking Foods & Imports, The Finnish Place, Nordic Distributing, Main Meats.

Parkway Bakery
127 Manville Rd. Unit 14
Scarborough — Tel. 751-0066

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E.., 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik *Ake Saarinen*

Värsked saadused iga päev — Kõik delikatessid saate meilt

Äri avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4. Esmasp. suletud.

Ülikoolilõpetajaid

LINDA A. KLEPP

sündinud 18.12.64, Guelphis, lõpetas York'i ülikooli B.A. kraadiga prantsuse keele alal. Töötab pedagoogina.

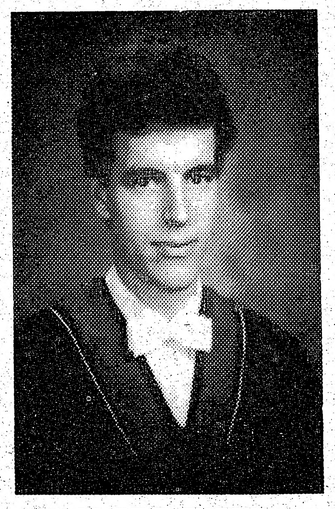

MART R. KLEPP

sündinud 19.04.63 Guelph'is, lõpetas Waterloo ülikooli mehaanilise inseneriteaduse alal (applied sciences in mech. engineering) B.A. kraadiga.

Armast vanaisa ja va

Johan

Sün
Su

Mälestame

Johan

MAR
MILI
LEA

Armast noortesõpra
Suvekodu abilist

Johan

leinav

J
T

Mälestame

Johan

. . . Otsa sai Su võitlu
kadus päike, tuli öö .

Endist kaasametnik

Valt

surnud

mälestab

ENDISTE E

...aastane

...viijaks. Esimese eest-
...itas teenistuse kõrval
...d ja omandas 1959. a.
...maamõõtja kutse On-

...964 astus juubilar
...ikooli ja lõpetas selle
...vadel tsiviilinsinerina.
...sügisel kinnitati Ryer-
...ehnilise Instituudi õp-
...s õpetas kuni puhke-
...tlemiseni sel kevadel.
...astal alustas geodeesia
...oostamist ja kinnitati
...selle direktoriks. Juba
...mais oli tal võimalus
...e anda kolmele geo-
...eneriosakonna lõpeta-
...diplomid.
...seseisva inseneri- ja
...firma 1967. a. ja in-
...selle 1975. a. Juhib
...melist firmat tänaseni.
...likus elus on juubilar
...juba koolipoisipõlvest
...Maleva Noorkotkaste
...tis osa nii kohalikest
...riigilistest võistlustest
...suusatamise ja ka

...951/52 oli Toronto
...juhatuse liige ja alates
...ronto Eesti Võitlejate
...ge ning hiljem kor-
...juhatuse liikmeks.
...peale Kanada Eesti
...Ühingute Liidu
...ge, olles selle abiesi-
...986. a. Kuulub samuti
...a. Ülemaailmse Eesti
...tlejate Keskuse juha-
...maa Eestlaste Ühingu
...Koondise esindajana.
...„Võitleja" toimetuse
...tat ja on praegu lehe
...olleegiumi liige.
...oli Eestlaste Kesknõu-
...las valitud liige aastail
...ja samal ajal ka
...ge ning ühtlasi Balti
...meheks. Valiti 1986.
...Eesti Abistamiskomi-
...as juhatusse ja on
...e abiesimees. Seoses
...oli valitud Sõjameeste
...Eesti Rahvuslipu aus-
...konkondadesse.
...iselt kuulub juubilar
...viilinseneride ja Van-
...amõõtjate Ühingusse.
...iselt kuulub koro!
...Estica vilistlaskogus-

...Raiend'i murdeliselt
...eli puhul ühinevad kõik
...d. aatekaaslased ja tut-
...hedalt kui kaugelt ning
...alle koos abikaasaga
...ne ja edu ning head ter-
...itmeks produktiivseks
...ekküllaseks aastaküm-
...s õnnitlustega kuulub
...aga eriline tänu ja tun-
...gu eestlusele ja eesti
...õitlusele osutatud
...st! Olgu tal indu ja
...as vaimus jätkamiseks!

HANS LUPP

Armast vanaisa ja vana-vanaisa

Johannes Säägi't

Sündinud 20. juulil 1902
Surnud 8. juunil 1987

mälestavad sügavas leinas

PETER perega
TOMAS ja LEO

ÄKILISE SURMA LÄBI LAHKUNUD ABIKAASAT JA ISA

Johannes Säägi't

sündinud 20. juulil 1902 Kameris
surnud 8. juunil 1987 Torontos

mälestavad sügavas leinas

Sinu võitlus Eesti eest
ei ole veel lõppenud.

abikaasa WILHELMINA
poeg TAIVO

Mälestame

Johannes Säägi't

MARJU
MILDA ja JUHAN JUHANSON
LEANDA ja HEINO HALLING perega

OOTAMATU SURMA LÄBI LAHKUS MEIE ASUTAJA-LIIGE, ESIMENE ESIMEES JA AULIIGE

Johannes Säägi

Avaldades sügavat kaastunnet leinavale lesele ja poeg TAIVO'le perekonnaga

mälestab lahkunut
TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE ja JAHIMEESTE KLUBI

LAHKUNUD HEAD SÕPRA JA MÄNGUKAASLAST

Valter Piigli't

mälestavad leinas ja avaldavad kaastunnet abikaasa LIISILE

LIIDI ja AUGUST HÜTT
LINDA ja ENN MERIVEE

Armast noortesõpra ja tublit Jõekääru Laste Suvekodu abilist

Johannes Säägi't

leinavad kurbuses

JÕEKÄÄRU LASTE SUVEKODU ja TENS JUHATUS

LAHKUS MEIE ARMAS SUGULANE JA PEREKONNASOBER

Karl Ardam

sündinud 23. märtsil 1897 Valjalas Saaremaal
surnud 11. juunil 1987 Torontos

mälestavad kurbuses

ADELE ja ALBERT ROOST
IMBI ja AIN perekondadega
OMAKSED ja SUGULASED kodumaal

„Mina olen ülestõusmine
ja elu; kes minusse usub,
see elab, ehk ta küll sureb!"
Joh. ev. 11:25

Leinateenistus Vana Andrese kirikus kolmapäeval, 17. juunil kell 7.30 õ.
Ärasaatmine samast York kalmistule neljapäeval, 18. juunil kell 10 homm.

Mälestame

Johannes Säägi't

. . . Otsa sai Su võitlus, töö,
kadus päike, tuli öö . . .

LISANNE VAHER
ERIC MESIKÄPP

Endist kaasametnikku

Valter Piigli't

surnud 3. juunil 1987 Torontos

mälestab

ENDISTE EESTI POLITSEIAMETNIKE KOGU

KALLIST SUGULAST JA RISTIEMA

Ida Adolfina Noormägi

neiuna SOODLA
sündinud 25. veebruaril 1893 Tartumaal
surnud 7. juunil 1987 Los Angeleses Kalifornias

mälestavad sügavas leinas
ristitütar AINO VABASALU perekonnaga
SIIRI KALBUS perekonnaga

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

Vladimir Lepik'ut

mälestavad kurbuses

abikaasa MARTHA
ENDEL perekonnaga
LINDA perekonnaga
ANNE perekonnaga

UNUSTAMATA ARMAST POEGA, VENDA JA ONU NING ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

Voldemar Auväärt'i

sündinud 30. jaanuaril 1922 Saaremaal
surnud 4. mail 1987 Türil

leinavad kurbuses

EMA
õde HILJA abikaasaga
õetütar MARIANNE perekonnaga
õepoeg MICHAEL
Torontos

abikaasa SENTA
tütar MARIKA perekonnaga
poeg MARGUS perekonnaga
Eestis

Puhka Jumala rahus!

KALLIST ELUKAASLAST

Hilja Letting'ut

sündinud 4. märtsil 1918 Tallinnas
surnud 4. juunil 1987 Gananoque, Ontario

mälestab leinas

abikaasa HERBERT

MANALASSE VARISENUD RAHVUSKAASLAST

Johannes Säägi't

sündinud 20. juulil 1902 Eestis
surnud 8. juunil 1987 Torontos

mälestavad Royal Beach'i sõbrad ja kaasmaalased

F. AADLI
R. HÕBE abikaasaga
P. LEETMAA abikaasaga
O. LUUKAS abikaasaga
H. LUUKAS
E. LOOD abikaasaga
E. MARTINSON
J. MARTVEE abikaasaga
A. MÖLLER
H. NORTMAA abikaasaga
A. PÄÄBO
H. PERENS abikaasaga
E. RUUSAUK
Ü. VILLMÄE abikaasaga

Puhka rahus!

Eesti Vabadussõja veterani

ksv.

Johannes Säägi

mälestab

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

Lugupeetud asutajaliiget ja lektorit

Johannes Säägi't

mälestab leinas

TORONTO EESTI AIANDUSKLUBI

Kauaaegset tuttavat

Johannes Säägi't

mälestab

LIISI PIIGLI

Armast aatekaaslast ja head eestlast

Johannes Säägi't

mälestavád leinas

KALJU JÕGI perekonnaga
ENDEL RUBERG abikaasaga
MARTIN TAMM perekonnaga

Issand surres jätan maha
Sinu hoolde isamaa!

Sõpra ja aatekaaslast

Juhan Säägi't

mälestab

PIILU perega

Sõpra ja aatekaaslast

Valter Piigli't

mälestab

PIILU perega

Nr. 45

KIRIKU

EELK PEETRI KOGU
817 Mt. Pleasant Rd. To
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Tau
Tel. kodus 483-410
Tel. kiriku kantseleis 483
Õpetaja Edgar Heinso
Tel. Kodus 283-938
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman T

Võidupüha JUMALATE
TUS pühapäeval, 21. juun
11 homm. Teenib õp. A. T

Võidupüha JUMALATE
TUS pühapäeval, 21. juu
11 homm. Jutlustab õp. H
mik. Liturgias Usuteadus
tuudi õpilased.

Pühapäeval, 28. juunil
homm. Usuteaduse Institu
JUMALATEENISTUS. O
ritakse H. Altosaar Montr
H. Anniko Winnipegist.

Õp. A. Tauli kõnetunn
mapäeval 9.30—12.00
neljapäeva õhtuti 6—8.

Õp. Heinsoo on puhku
juunist kuni 1. juulini.

KANTSELEITUNNID
päeviti kl. 10 h.—6 õ. ja
päeviti kl. 12—3 päeval.

EELK TORONTO
VANA ANDRESE KOG
383 Jarvis St., Toront
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Peterso
3714 Beechollow Cr
Mississauga, Ont. L4Y
Tel. 624-6128 või 625-5
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mit
Koorijuht pr. Asta Balls

Pühapäeval, 21. juunil
p.l. VÕIDUPÜHA VABA
KONTSERT-JUMALATE
TUS perekond Hiirte s
Laulab Vana Andrese ko
segakoor Asta Ballstadti
sel.

Pühapäeval, 28. juunil
p.l. pühapäevane JUMALA
NISTUS.

Pühapäeval, 5. juulil —
nädalalõpp, jumalateenist
ole.

Pühapäeval, 12. juulil
p.l. pühapäevane JUMALA
NISTUS.

Kiriku kantselei on avatu
japäeviti kella 10 homm. ku
la 4 p.l.

Õpetaja kõnetunnid teisi
kella 6—8 õhtul ja nelja
kella 2—8 õhtul.

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul
Tel. kodus 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. Kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Võidupüha JUMALATEENISTUS pühapäeval, 21. juunil kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul.

Võidupüha JUMALATEENISTUS pühapäeval, 21. juunil kell 11 homm. Jutlustab õp. H. Rüdmik. Liturgias Usuteaduse Instituudi õpilased.

Pühapäeval, 28. juunil kell 11 homm. Usuteaduse Instituudi lõpu JUMALATEENISTUS. Ordineeritakse H. Altosaar Montrealist ja H. Anniko Winnipegist.

Õp. A. Tauli kõnetunnid kolmapäeval 9.30—12.00 homm. neljapäeva õhtuti 6—8.

Õp. Heinsoo on puhkusel 17. juunist kuni 1. juulini.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 21. juunil kell 1 p.l. VÕIDUPÜHA VABAÕHU KONTSERT-JUMALATEENISTUS perekond Hiirte suvilas. Laulab Vana Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Pühapäeval, 28. juunil kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 5. juulil — pikk nädalalõpp, jumalateenistust ei ole.

Pühapäeval, 12. juulil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühap., 21. juunil JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Teenib E. Saraoja. Isadepäeva tähistamine.

Teisip., 23. juunil kell 11 homm. palvus Vabakoguduse kirikus.

Pühapäeval, 28. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 21. juunil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, solist Marilyn Müller. Lastekirik.

Kell 2 p.l. piiblikool — Allan Laur.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Endel Siitam, solist Rael Laur. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Pühapäeval, 28. juunil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Marilyn Müller. Lastekirik.

Kell 2 p.l. KOGUDUSEKOOSOLEK.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab naistrio. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 21. juunil kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. J. Andreller.

Kell 11 homm. KANNATAVA KOGUDUSE PÜHAPÄEV. Kõneleb K. Medri, solist P. Hanslep.

Kell 6 õ. O. Tärgi kõne helilindilt, solist Anne Kaups.

Leinateateid

Tallinnas suri 11. jaanuaril Luise Sassian, sündinud 30. juunil 1901 Keilas.

New Yorgis suri 23. veebruaril Meeta Tassa.

Tallinnas suri 2. veebruaril Uudu Heinmaa, sündinud 30. juunil 1907 Lahes.

USA-s Seattle'is suri 11. veebruaril Johanna Marie Nurk, sündinud 15. oktoobril 1895 Palavallas.

USA-s Michiganis suri 26. veebruaril Ilo Arens, sündinud 24. aprillil 1914 Tartus.

USA-s San Franciscos suri 27. veebruaril Helmi Aunapuu, sündinud 29. märtsil 1910 Virumaal.

USA-s Richardsville'is suri 25. veebruaril dr. Valerie Radus-Kochli, sündinud 30. detsembril 1922 Tallinnas.

Hääd sõpra

Enn Jõgar'it

mälestavad leinas

ALMA ja OSKAR Winnipegis

---

8. juunil 1987 lahkus igavikku 60 a. jooksul südamlikus sõpruses olnud

Johannes Säägi

Mälestab leinas ja kaastundes abikaasa MINNILE ja poeg TAIVOLE lastega

AUGUST NÜÜD

Kauaaegset sõpra

Valter Piigli't

mälestavad

SALLY ja ANTS

Armast skaudisõpra

skm. Valter Piigli't

Põhjatäht #I

mälestavad

VANASKAUDID LEEGIONÄRIDE PERE

Manalasse lahkunud sugulast

Vladimir Lepik'ut

mälestab leinas

HARRY

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ööpäev 489-8002

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 16. juunil 1987 — Tuesday, June 16, 1987

Miss Tallinn 1987 kandidaadid:

Miss Tallin: valimine toimub neljapäeval, 18. juunil Tallinna festivali ajal.

Karin Vähi (pilt puudub)

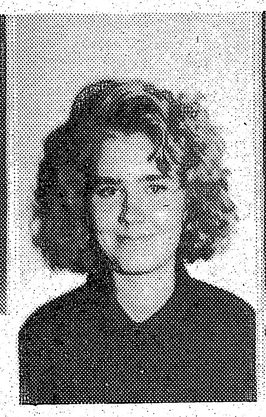

Lisa Abe

Tiina Hubel

Ingrid Jürman

Silvi Matsoo

Sandra Rannu

Liisa Soots

Ülle Träss

Õiendus

„Vaba Eestlane" Nr. 44 (neljapäeval, 11. juunil 1987). Seedrioru Suviharja kuulutusse on sattunud kahetsusväärne viga. Mõttelennul kodumaale kõnelejaks on Gunnar MÖLDER, mitte Gunnar Mitt. Palume eksitust lahkelt vabandada.

V. E. Toimetus

Müüa
suur moodne maja

290 Maplehurst Ave.,
Willowdale, Ont.
Hel. tel. 223-7749

Leerilaste õnnistamine Ottawas

Tähelepanuväärivaks sündmuseks Ottawa kaasmaalaste peres on eelolev leerilaste õnnistamine laupäeval, 20. juunil kell 3 peetaval jumalateenistusel St. Pauli Lutheriusu kirikus.

Õnnistatakse viis noort: Monika Heinmaa, Pia Kauri, Helju Nõmmik, Kalev Wallner ja Kristjan Walner.

Jumalateenistusel teenib kolm õpetajat. Koguduse õp. O. Gnadenteichi kõrval viibivad seal külalistena õpetajad praost U. Petersoo, kes peab jutluse ja õp. T. Nõmmik, kes teenib liturgilistes osades. Külalisõpetajad viibivad Ottawas perekondlikel või isiklikel põhjustel et osa võtta leeripäevast.

St. Pauli Lutheriusu kirik asub King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal.

LINDEN
REAL ESTATE LTD., Realtor

◦ Mis on teie maja väärtus?

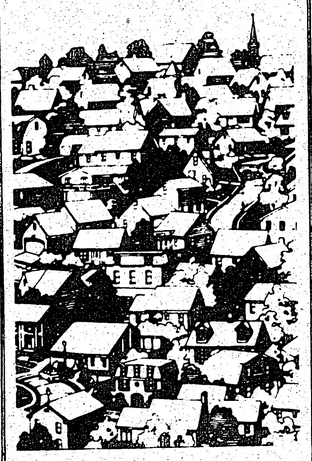

◦ Metro-Torontos ja ümbruskonnas tasuta hindamine.

Esindaja
ALEX KERK
kontoris 469-5118
kodus 447-2305
Linden Real Estate Ltd., Realtor
1010A Queen St. Toronto, Ont.
M4M 1K1

Lühiuudiseid

LONDON — Briti valitsuse korraldusel peab Iraan oma suursaatkonna teenistujate arvu Londonis kärpima kahe isiku võrra, 18-elt 16-le — see näib olevat vastutasuks briti diplomaatliku esindaja äsjase ühepäevase kidnäppamise eest Teheranis.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

20. ja 21. juunil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834
27. ja 28. juunil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322
1. juulil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Sündmuste kalender

◦ *8.—30. juunini Joseph D. Karrier Kunstigaleriis, 901 Lawrence Ave. W. E.K.K.T. Kanada kodakondsuse juubeli kunstinäitus.*

◦ *E.E.L.K. Usuteaduse Instituut 14.—28. juunini — Wycliffe College, Toronto Ülikoolis.*

◦ *18., 19., 20. ja 21. juunil Eesti Majas Tallinna Festival.*

◦ *Teisipäeval, 23. juunil Eesti Majas Maakondliku Esinduskogu Võidupüha ja Jaaniõhtu.*

◦ *Laupäeval, 20. juunil kell 12 päeval Hiidlaste Jaanituli, Orillia con.rd. 2.*

◦ *Reedel, 26. juunil kell 7.30 p.l. Eesti Majas Eesti Kabaree Teater (Stockholm).*

◦ *Pühapäeval, 21. juunil Eesti Majas Isadepäeva Brunch.*

◦ *Neljapäeval, 25. juunil kell 7.30 õ. Eesti Majas Stokholmi Eesti noortekoori külaliskontsert.*

St. Catharinesi lähisel vabaõhu Jumalateenistus

Eeloleval pühapäeval, 21. juunil peab St. Catharines'i Eesti Ev. Lutheriusu Pauluse kogudus selle-aastase vabaõhujumalateenistuse paljudele juba tuttavaks saanud hr. O. Sauga puuviljafarmis. Jumalateenistuse peab koguduse õp. O. Gnadenteich. Teenistusele järgneb koosviibimine kohvilauas.

Varemail aastail on jumalateenistusest osavõtjaid olnud nii lähemast ümbrusest, kui ka Torontost, Wellandist ja Hamiltoni piirkonnast. Jumalateenistuse järele on kaasmaalastel olnud hea võimalus kohtuda Teineteisega ka kohvilauas.

Teejuhiseks olgu öelnud, et tulles kas Toronto või Niagara Fallsi poolt Queen E. teel, pöörata Seventh Streetile ja sõita järvest vastassuunas, s.t. lõunapoole umbes pool kilomeetrit, kus paremal tee ääres eestivärvidega tähis juhatab talu juurde.

Wintario

THURSDAY JUNE 11, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
⊕ 555938	1	$200,000
555938	4	100,000
·55938	45	1,000
··5938	450	100
···938	4,500	10
555938	45	1,000
5559··	450	100
555···	4,500	10
·04032	50	1,000
04032·	50	1,000
6085··	500	100
·6085·	500	100
··6085	500	100
474···	5,000	10
·474··	5,000	10
··474·	5,000	10
···474	5,000	10

19····	50,000	···19·	50,000
·19···	50,000	····19	50,000
··19··	50,000	WIN'FALL 5 free tickets	

Parandus

Oma artiklis Kanada Pensioniplaan ja Sotsiaalabi väitsin, et vanaduspensioni (Old Age Security — OAS) saamiseks peab isik olema elanud Kanadas vähemalt 10 aastat. See seadus muudeti järgmiselt. Ülaltoodud reegel kehtib nende isikute kohta, kes olid Kanadas elanud (resident of Canada) enne 1. juulit 1977. Nende kohta, kes on Kanadasse elama asunud peale 1. juulit, 1977, kehtivad uued reeglid, mis on üsna keerulised ja erinevad eri maade kodanike kohta. Põhiprintsiibiks on, et isik peab olema elanud Kanadas 40 aastat, et täis vanaduspensioni 65-e aastaselt saada. Kui ta on ainult 10 aastat Kanadas elanud, kui ta 65-e aastaseks saab, siis on ta õigustatud esiteks vanaduspensioni taotlema ja teiseks saab ta maksimumsummast 10/40 ehk 25%.

Nende maade kodanikud, kellega Kanadal on pensionide osas vastastikune leping, võivad seda enne 10-ndat aastat taotleda, kusjuures nende üle 18 a. vanuses elatud aastad lepingumaades teatud piirides arvesse võetakse vanaduspensioni suuruse arvestamisel. Vanaduspensioni saamine, ükskõik kui väikeses osas, võimaldab iskul taotleda garanteeritud sissetuleku lisa (Guaranteed Income Supplement), kui ta kogusissetulek on alla ettenähtud määra.

Kuna ülaltoodud reeglitel on niipalju erandeid, on soovitav igal isikul, kes selle uue seaduse alla langeb, paluda vastu võttu lähimas Health and Welfare, Income Security büroos ja lasta vanaduspensioni suurus välja arvestada.

Olen tänulik Ermi Soometile, et ta minu tähelepanu juhtis ülaltoodud eksitusele.

TARVO TOOMES

◦ ***Laupäeval, 27. juunil Seedrioru Suviharja-pidu.***

TV kaamerad kohtusaalidesse?

Kanada Seadusteuuendamise Komisjon (Law Reform Commission) tegi justiitsministrile Ray (Roman) Hnatyshynile ettekande, milles soovitatakse TV kaamerate lubamist kohtusaalidesse, et videolindistada juhtunut ja vältida uudistemeedia valereporte. Kuid mitte kõik juhtivamad juristid ei ole sellega nõus. Ütles kuulus Toronto lawyer Eddie Greenspan, kes on nii mitmedki mõrvarid „õigeks saanud": „Ma ei nõustuks sellega kunagi ja ma õhutan ka teisi kaitseadvokaate, sellega mitte kunagi nõustuma." Hnatyshyn ei pruugi Komisjoni soovituste järgi käia, kuid harilikult teeb ta seda.

NALJAD

„Kes on kõigi aegade suurim väejuht?"

„Jossif Vissarionovitsh Stalin."

„See pangaröövel?"

„Justament. Ta võttis 100 miljonit idaeurooplast sõjavangi."

◦

Vanem mees istub Moskvas pargipingil ja õpib heebrea keelt. KGB agent läheb mööda, vaatab mida mees loeb ja küsib:

„Mis kummalise kirjaga raamat see on, mida sa loed?"

Mees seletab, et see on heebrea keele õpik: Agent:

„Ma ei usu, et sina kunagi pääseksid Iisraeli."

„Võibolla teil on õigus," ütleb mees, „kuid heebrea keelt kõneldakse ka paradiisis."

„Kuidas te teate, et pääsete paradiisi? Võibolla lähete hoopis põrgu."

„Selle jaoks mul pole vaja õppida. Vene keelt ma juba oskan."